

VÅRE ROVDYR

årgang 6

192

*Ung gaupe
Viggo Lee 1992*

issn 0801-4728

VÅRE ROVDYR

Postboks 17 - 2420 Trysil

Tidsskriftet VÅRE ROVDYR er medlemsorgan for foreningen
VÅRE ROVDYR, og utkommer fire ganger i året.

Ansvarlig utgiver:
Foreningens styre

Redaktør:
Hilde Aaseth

Medlemskontingent 1992 Minimum kr 75,-
Abonnement kr 75,-
Postgiro 0806 4429494 Bankgiro 1800.20.97644

INNHold

Leder	1
Brev vedr. totalfredning av gaupe i Sør-Norge	2
Brev vedr. offentlige støtteordninger til gjeting av sau i Hedmark fylke	7
En stor bragd	8
Enda en gaupe skutt	9
Dyr og våpen beslaglagt	10
Fritt frem for glade gauper	11
Kamp for nødvergerett	13
Safari i Kenya og badeferie i Mombasa	14
Straffeutmåling	16
Rettsbok for Nord-Gudbrandsdal herredsrett	17
Polisen i Strømsund riktar en oppmaning till jägare i björnmarker	27
Fiskeørn ved Nordre Øyeren	28
Forsvaret til felts mot bjørnen	30
Fantes det ulver på or'ntlig, bestefar?	33
Litteratur	34
Vervekonkurransen	35
Pressekonferanse/Arkivering av avisutklipp	36
Rovdyrmeldingen gjør oss bekymret/Ulv skutt i Jämtland	37
Småstoff	38
Fra historien	39
Salgsartikler	46

FORENINGEN VÅRE ROVDYR

arbeider for å spre fakta om rovpattedyr og rovfugler, og for at disse artene skal leve
i livskraftige bestander og forvaltes etter norsk lov og internasjonale avtaler.

Forsidetegning: Viggo Ree
Baksidedfoto: Paul Granberg

Trykk:
Gausdal Trykkeri As

Utgitt med støtte fra
Verdens Naturfond

Rovdyrmelding

Aller først vil vi takke Miljøverndepartementet for fredningen av gaupa i Sør-Norge. Dette var på tide, og det var hyggelig å se departementet ta "føre var"- prinsippet. Et meget viktig forvaltningsprinsipp i og med de meget usikre bestandstall som finnes på denne arten. Vårt gaupebrev til Miljøverndepartementet står på trykk lenger inn i bladet.

Rovviltmeldingen-92 (St.meld.nr.27 Om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe) fra Miljøverndepartementet er ingen revolusjonerende melding, men den gir signaler på hvilken retning våre ansvarlige forvaltningsmyndigheter vil gå. Det er positive tegn i denne meldingen, og det er interessant å merke seg at statsekr. Børre Pettersen ga uttrykk for at nødvergeretten sannsynlig er i strid med Bern-konvensjonens regelverk. Men, for ulven er ikke situasjonen noe vesentlig bedre, selv om man ser muligheten for fritak for arten under nødvergeretten. Det hadde vært sterkt ønskelig med en klarere tone på dette feltet. Nødvergeretten må bort for ulvens vedkommende. En annen mangelvare i meldingen er handlingsplaner for de enkelte artene. Hvordan skal man for eks. forholde seg hvis en ulv dukker opp på Vestlandet? Slike spørsmål må man ha klare retningslinjer på, og som er en nødvendighet vis artene skal kunne forvaltes på en profesjonell måte. Departementet har lovet en handlingsplan i løpet av inneværende år. I følge hovedprinsippene i meldingen skal artenes levedyktige bestander sikres i kjerneområdene. I disse områder ønsker departementet en klarere holdning, med tryggere forvaltning, bedre oppfølging av artene, mer midler til forebyggende tiltak mot rovdyrskader, bedre erstatningsordninger osv. - lovord som vi i spenning ser frem til å se resultater av.

Denne meldingen har gitt håp, og det skal bli meget interessant å følge den videre utviklingen når forvaltningen skal følge opp å sikre disse utryddelsestruede rovdyrarter som er en naturlig del av vårt livsmiljø.

Morten Bilet

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR: MYNTGT. 2 - TLF. (02) 34 90 90 - FAX (02) 34 95 60 - TELEKS 21480 osv n
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DEP., 0030 OSLO

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7004 TRONDHEIM

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
92/ NK KGA
Ark.

Dato

26 FEB. 1992

TOTALFREDNING AV GAUPE I SØR-NORGE

Miljøverndepartementet innfører med virkning fra 1. mars 1992 totalfredning av gaue i Sør-Norge t.o.m. Sør-Trøndelag. Departementet legger til grunn for fredningen at gaubestanden i Sør-Norge er sårbar, og at fri jakt ut mars, slik den fastsatte jakttiden åpner for, kan føre til lokale utryddelser.

Departementet vil vurdere å åpne for jakt i Sør-Norge fra neste sesong, forutsatt at:

- det blir gitt hjemmel for fastsetting av jaktkvoter, alternativt kan det åpnes for lisensjakt.
- det innføres rapporteringsplikt for alle dyr som felles.
- skadefellingsforskriftene endres, slik at kun fylkesmannen kan gi fellingsstillatelse for gaue som gjør vesentlig skade.

Ovennevnte prinsipper for forvaltningen av gaue er lagt til grunn i stortingsmeldingen om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaue, som vil bli behandlet av Stortinget i løpet av våren. Her er det bl.a. foreslått at det blir gitt erstatning for husdyr tatt av gaue, på lik linje med jerv, bjørn, ulv og ørn.

På bakgrunn av fredningsvedtaket ber vi om at direktoratet foretar de nødvendige endringer av jakttidforskriftene.

Med hilsen

Atle Haga (c.f.)
underdirektør

Torkel Ramberg

Miljøvernministeren
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Slinde og Oslo, 24.2.1992

Norsk gaupeforvaltning holder ikke mål

Foreningen Våre Rovdyr og Norsk Zoologisk Forening har i hver sin henvendelse nylig bedt Miljøvernministeren om å innføre umiddelbar totalfredning av gaupe i Norge. Under arbeidet med denne saken har det framkommet opplysninger som viser at gaupa har blitt gjenstand for en forvaltning som ikke hører hjemme i et land som tar mål av seg til å være en internasjonal miljønasjon.

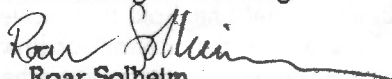
Vi har tidligere påpekt det absurde i at forvaltningsmyndighetene tillater fri jakt på en art som de samme myndigheter har klassifisert som truet - nettopp på grunn av jakt. I tillegg har det i henhold til viltloven også vært mulig å gi tillatelse til felling av gauper utenom ordinær jakttid. Myndigheten til å gi slike dispensasjoner har blitt skjøvet helt ned til viltnevningsnivå. Samtidig eksisterer det ikke noen rapporteringsplikt for felling av gauper.

Etter viltlovens § 51 kan fylkesmannen gi tillatelse til å innføre skuddpremie "...for viltarter som har jakttid og som gjør skade." Lokale skuddpremieordninger eksisterer på gaupe i flere fylker, men Direktoratet for naturforvaltning har utrolig nok ingen oversikt over disse ordningene. Direktoratet for naturforvaltning lovet allerede i 1985 at de skulle sende ut utdypende synspunkter om fylkesmennenes myndighet til å godkjenne slike skuddpremieordninger, men dette har aldri blitt fulgt opp. Denne forsømmelsen har gitt grunnlag for usikkerhet og uorden i miljøvern-avdelingene. Flere av miljøvern-avdelingene har dessuten dårlig oversikt over disse ordningene i sine egne fylker. I Nordland er fylkesmannen kjent med at det eksisterer flere slike skuddpremieordninger på gaupe, uten at disse er skriftlig godkjent av fylkesmannen.

Disse tjenesteforsømmelsene viser at forvaltningen av gaupa er meget tilfeldig. Situasjonen er desto mer alarmerende fordi denne uprofesjonelle forvaltningen gjelder en truet art, som i tillegg er omfattet av Bern-konvensjonen. Norsk forvaltning av store rovdyr har i økende grad blitt lagt merke til i utlandet, men ikke til landets fordel. Forvaltningen av gaupa vil vekke ytterligere oppsikt internasjonalt, og fører seg desverre pent inn i rekken av tidligere skandalesaker. Vi tviler på om noen andre land har fri jakt på en dyreart som er klassifisert med nest høyeste truethetskategori. Selv med grunnlag i forvaltningsmyndighetenes egne bestandsanslag på 300-400 gauper i Norge, er det utrolig at jakt er tillatt på denne arten.

Vi må desverre konstatere at forvaltningsmyndighetene gjennom gaupeforvaltningen ser ut til å ha vist en likegyldig holdning ovenfor en truet dyreart. Manglende forskningsinnsats for å kartlegge bestandens størrelse og utvikling, er årsaken til at det i dag ikke finnes grunnlag for å vurdere hvorvidt gaupa kan tåle beskatning i Norge. Gaupa må derfor totalfredes i hele landet.

Norsk Zoologisk Forening

Roar Solheim
Formann

Postboks 17
2420 Trysil

Foreningen Våre Rovdyr

Morten Bilet (Sign.)
Formann

Zoologisk Museum
Sars gt. 1, 0562 Oslo

Kopi:

Direktoratet for naturforvaltning
Riksadvokaten

Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen
Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo.

Skedsmo, 20.02.1992.

Vedr. forvaltningen av gaupe i Norge.

Det har vært utført svært begrenset forskning på gaupe i Norge, og artens territoriestedstørrelse, spredning, kjønnsfordeling og vandringskapasitet etc., er vesentlige momenter som det nødvendigvis må tas hensyn til når bestandstall skal vurderes. I og med den beskjedne forskningen blir også dagens bestandstall/vurderinger svært unøyaktige. Denne unøyaktigheten bør komme arten til gode. Arten er oppført i Direktoratet for Naturforvaltnings rapport om "Truete virveldyr i Norge" fra 1988, og DN oppgir her at for sterk etterstrebelse fra jegere er hovedårsaken til at gaupe er truet i vårt land.

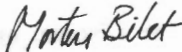
Gaupe er den arten av våre "fire store" pattedyr som det fortsatt utøves jakt på, og det er en kjent sak at denne jakten i visse områder foregår svært organisert. Forvaltningen konkluderer også i rovdrymningen-92 at den viktigste årsaken til at gaupe forsvinner fra et område er for hardt jaktpress. Det finnes også en rekke skuddpremieordninger i landet, hvorav en god del ikke er i samsvar med viltlovens paragraf 51, som sier at skuddpremier skriftelig skal godkjennes av Fylkesmannen. Jakten er nå intensivert i påvente av nye regler hvor jegerne forventer at gaupejakten blir undelagt visse restriksjoner. Bare i søndre deler av Hedmark er det nå i løpet av få døgn skutt fem gaupe hvorav en hel familie er forvaltet bort. Det er ingen tvil om at dette har store konsekvenser for bestanden av gaupe lokalt som nasjonalt. DN har også innrømmet at dagens jaktordning for gaupe kan føre til at lokale stammer blir utryddet eller sterkt

desimert, hvilket er i strid med både villloven og Bern-konvensjonen. I tillegg foregår dagens jakt på denne arten i februar og mars måned - i tiden hvor ungene er avhengig av moren og samtidig med artens parringstid. Det virker derfor meningsløst at forvaltningsmyndighetene karakteriserer arten som truet, samtidig som de tillater fri jakt.

Norge er en av de få land i Europa som fortsatt har dette store og sjeldne kattedyret i faunaen og vi har derfor også et stort internasjonalt ansvar for arten. Selv om det i fremtiden kan dokumenteres at vi har livskraftige bestander bør man være svært varsom med å gi etter for jeger- og næringsinteressenes ønske om jakt. Disse grupperinger representerer kun en liten prosent av befolkningen, samtidig som vi gjennom holdningsundersøkelser vet at et stort flertall av det norske folk ønsker å ta vare på våre store rovdyr i livskraftige bestander.

Vi vil derfor på det sterkeste anmode Miljøverndepartementet om umiddelbart å totalfredre gaupa, og samtidig sørge for at det tilrettelegges en mer aktiv forvaltning som står i samsvar med vårt eget lovverk og internasjonale konvensjoner.

Med vennlig hilsen

Morten Bilet
formann

Kopi: Direktoratet for Naturforvaltning
Riksadvokaten

Direktoratet for Naturforvaltning
Tungasletta 2.
7000 - Trondheim.

Oslo 13/2-92.

Vedr. offentlige støtteordninger til gjeting av sau i Hedmark fylke.

I den senere tid er det kommet i stand flere samarbeidsordninger/tiltak mellom saueneieringen og rovdyrforvaltningen i Hedmark fylke. Dette er svært positivt som både næringsinteresser og naturverninteresser ser nytte i. De betydlige offentlige midlene som er gitt i de senere år i forbindelse med gjeting og tilsyn av sau har vært til nytte og positivt mottatt av saueiere i alle berørte distrikter i fylket med unntak av Grue kommune.

Etter det som er fremkommet i media, mener saueiere i Grue kommune at offentlige støtteordninger til forebyggende tiltak som gjeting ikke har noen nytte og signalene til denne ordningen har vært meget negative. Samtidig har enkelte representanter gjentatte ganger sagt klart i fra at de ikke respekterer vedtatte lover, og det er også konstatert at det har foregått ulovlig jakt i denne kommunen på ulv. Ulven er Norges mest truede dyreart og det er allmen kjent at den største trusselen for denne arten etter fredningen har vært ulovlig jakt. Likevel har det tidligere ikke vært satt av midler til regulært oppsyn med den lille ulveforekomsten på norsk jord. Da de berørte saueierne selv ikke ser nytten av offentlige midler til saueoppsyn i kommunen og at disse tilsynsmidler gir økte muligheter for felling av fredede rovdyr, vil vi derfor be om at denne bruk av offentlige midler opphører og at disse midlene isteden brukes til oppsyn av den lille ulveforekomsten i området. Men samtidig må man sørge for at det tilrettelegges støtteordninger til de områder som finner forebyggende tiltak nyttig.

Med vennlig hilsen

Morten Bilet

Morten Bilet, Foreningen Våre Rovdyr
Roar Solheim, Norsk Zoologisk Forening (sign)

Kopi: Fylkesmannen i Hedmark
Miljøverndepartementet
Riksadvokaten

- En stor bragd!

OSLO (NTB): — Meget dyktig gjort, sier John S. Opdahl i Norsk Fangstmann, mens feltbiolog Viggo Ree synes det er forferdelig at det tillates jakt på gaupe to måneder i året. På tre minutter skjøt Trond Holter tre gauper med sitt kombigevær. Storfangsten til 23-åringen fra Grue regnes som oppsiktsvekkende. Feltbiolog Viggo Ree er imidlertid ikke like begeistret.

Som Glåmdalen skrev i gårsdagen avis prikket Holter inn fulltrefferne lørdag ved skogstiene øst for Namnå. Han fulgte et gaupepor da tre gauper plutselig kom til syne ute på hogstflata. På et par hundre meters hold fyrte han av to skudd som drepte to gauper som satt oppe på en stein. Da han gikk frem for å sjekke de døde dyrene, kom den tredje gaupe fresende rett mot ham, i fullt firsprang med ørene bakover.

— Dyktig gjort

— Dette er utrolig, og over alle grenser av flaks. Å få ei gaupe har vært en drøm. Tenk å få tre gauper! Ja, det er ikke til å tro, sier Holter, som i hvert fall vil stoppe ut et av dyrene.

Formann John S. Opdahl i Norsk Fangstmann er full av lovord om bragden til Holter. Norsk Fangstmann organiserer rundt 3.000 jegere over hele landet.

— Gaupejakt er en veldig vanskelig form for jakt, forbeholdt meget dyktige jegere. Det er ikke første gang det skytes så mange gauper på en gang, men likefullt er tre på en gang, utført av samme mann, svært oppsiktsvekkende, sier Opdahl til NTB.

— En bragd! Utrolig dyktig gjort! John S. Opdahl, leder i Norsk Fangstmann, er full av lovord om Trond Holters jaktbedrift i Grue i helgen, der 23-åringen skjøt tre gauper på like mange minutter. (Foto: Stein Vidar Lie)

— Tåler beskatningen

Mellom 1. februar og 31. mars er det fritt frem for å skyte gaupe i Norge. Det finnes ingen kvotebegrensninger, og hvert år drepes mellom 20 og 40 dyr. Gaupebestanden regnes for å ligge et sted mellom 300 og 400 dyr, og er særlig utbredt i trøndelagsfylkene, Troms, Hedmark, Oppland, Gudbrandsdalen, Telemark og Oppland.

Forskningssjef Tor Kvam ved Norsk institutt for naturforskning er ekspert på gaupebestanden i Norge. Han mener antallet dyr som drepes hvert år ligger innenfor forsvarlige rammer.

— Min konklusjon er at gaupebestanden tåler beskatningen den er utsatt for i dag, sier Kvam til NTB.

Truet dyreart

Like fullt er gaupe oppført på Direktoratet for naturforvaltnings liste over truedeleveldyr fra 1988. Og feltbiolog Viggo Ree rister på hodet over at det tillates jakt på gauper to måneder hvert år.

— Gaupe anses som en truet dyreart, og den er for eksempel totalfredet i Sverige. Til tross for at det ikke finnes noen skikkelig oversikt over hvor stor bestanden er i Norge, er det altså lov å drive jakt, sier Ree til NTB.

GLÅMDALEN
18. FEBR. 1992

Enda en gaupe skutt

KONGSVINGER: Enda en gaupe er nå skutt i distriktet. Denne gangen ble en unngaup skutt ved Digeren i Kongsvinger. Et jaktlag på 7—8 mann felte gaupa mandag ettermiddag.

Av Jon Gran

Det var ved Brakalsvålet at jegerne oppdaget i alt fire gauper. Tre av gaupene kom imidlertid ikke på skuddhold. Unggaupa derimot ble skutt på 20 meters avstand.

Til Glåmdalen forteller folk i jaktlaget at de jevnlig er på gaupejakt og at dette heller ikke er siste gang de er ute. Hvor stor bestanden er, har ingen en sikker formening om. Trolig er det en gaupestamme på rundt ti dyr i distriktet.

Ikke betenkt

Formannen i viltnemnda i Kongsvinger, Ole Neskvern, sier at han ikke har noen betenkeligheter med å støtte opp om den pågående gaupe-

jakta.

— Stammen er i sterk oppgang, og det er ingen fare for at gaupa skal forsvinne. Problemet er heller at det blir så mye gaupe at det skaper problemer for saueeierne, sier Neskvern.

Nå for tiden er det kun i februar og mars at det er lov å jakte på gaupe. Gaupejegere som Glåmdalen har snakket med, mener det nå er på tide å forlenge jakttiden vesentlig.

Berntsen må gripe inn

Til Arbeiderbladet sier biolog Viggo Ree i en kommentar at han mener miljøvernminister Torbjørn Berntsen må gripe inn for å stanse gaupejakten.

— Norge kan risikere å bryte Bernkonvensjonen som slår fast at lokal utryddelse av truede dyrearter ikke må skje. Ree frykter at gaupejegere i Kongsvinger-distriktet nå har fått blod på tann og vil skyte resten av gaupefamilien.

Viggo Ree mener også at Direktoratet for naturforvaltning driver bevisst feilinformasjon når de hevder at gaupa ikke er truet dyreart.

GLÅMDALEN 19. FEBRUAR-92

Dyr og våpen beslaglagt

Grue (NTB): Lensmannen i Grue har beslaglagt de tre gaupungene som Trond Holter lørdag skjøt øst for Namnå i Hedmark. Også jaktvåpenet er beslaglagt på Holters bopel i Grue etter at Direktoratet for statens skoger i Oslo onsdag anmeldte ham til politiet. Holter ble onsdag kveld innkalt til avhør hos lensmannen for å få klarlagt de faktiske forholdene rundt gaupejakten.

— Forhørene til nå har vist at Holter ikke hadde tillatelse fra grunneieren i området, Direktoratet for statens skoger, til å felle gaupene, sa fungerende lensmann i Grue, Per Dahl, til NTB sent onsdag kveld. Til tross for at gaupa er oppført

på Direktoratet for naturforvaltning sine liste over truede virveldyr fra 1988, er det fritt frem for å jakte på kattedyret mellom 1. februar og 31. mars. Det antas at det finnes mellom 300 og 400 gauper i hele Norge.

Etter at saken ble slått opp i media, har folk fra Statens Skoger slått fast at de tre gaupene ble skutt inne på statens eiendom. Selv om det er åpnet for jakt på gaupa i februar og mars, er det nødvendig å innhente grunneierens spesielle tillatelse. Dette er ikke gitt fra Glomma forvaltning.

Statens skoger mottok rapport om hendelsesforløpet i går.— Ville dere ha gitt fellings-tillatelse hvis Holter hadde søkt?

— Han kunne ha fått «ja», men ikke til å skyte tre dyr, sier Vidar Tandberg i Statens Skoger. Det er helt klart. På statens grunn er det klare retningslinjer for jakt, og vi gir jaktrett i samråd med fylkesmannens

viltforvaltning. Dersom fagmyndighetene mener det er grunnlag for å jakte på bestanden, kan vi gi tillatelse, men forbeholder oss retten til å regulere beskatningen.

Vidar Tandberg sier at Statens Skoger er satt til å forvalte naturressursene på vegne av samfunnet.— Vi må ta innover oss de politiske signaler i tida, sier han i en kommentar til om det kan være aktuelt å skjerpe bestemmelsene.

Risikerer bot

Trond Holter er også politianmeldt av Naturvernforbundet i Hedmark for ulovlig jakt i et skogområde som tilhører staten.

— Får vi medhold i anmeldelsen, forhindrer vi også at Holter selger dyrene som private troféer. De kan isteden tilfalle et museum, sier lederen i naturvernforbundet, Torstein Hervland, til NTB.

Trond Holter hadde ikke søkt grunneier om fellingstillatelse før han felte de tre gaupene på Grue Finnskog. Han vil ikke kommentere anklagene om ulovlig jakt.

Ingen kommentar

— Jeg har blitt informert om synspunktene til Vidar Tandberg i Statens Skoger om at jeg ikke har innhentet fellingstillatelse fra grunneier på korrekt vis. Likevel ønsker jeg foreløpig ikke å uttale meg til

avisen i sakens anledning, sier gaupejeger Trond Holter i Grue. Han er svært ordknapp og avviser alle spørsmål om hans syn på påstandene om ulovlig gaupejakt.

VIGGO REE

” Oppslagene om gaupejegeren fra Hedmark er det siste gufset fra den primitive veidemannskulturen. En fortsettelse av steinaldermannen som kommer hjem og slenger gaupa foran bålet. ”

DAGFINN DRABLØS

” Det er klare indisier på at matmangel vil kunne bli et problem om noen år. Det er et tankekors at vi har en rovdyrforvaltning som gjør at folk må gi opp sitt livsgrunnlag fordi rovdyrene tar sau og lam. ”

Fritt frem for glade gauper

Et gledesbrøl lyder fra norske gauper som midt i årets jaktseason plutselig ble totalfredet. Det kan også formodes at naturverner og feltbiolog Viggo Ree istemte det samme brøl, mens generalsekretær Dagfinn Drabløs i Norsk sau- og geitavlslag synes det er grunn til å knurre advarende. Det har sine sider med en totalfredning av gaupe. Og problemkomplekset er større enn som så...

TERJE WIIG
INGE GRØDUM (tegning)

Frem-til i år har det vært jakt på gaupe fra 1.februar til 1.april, men da en jeger i Hedmark nylig skjøt tre gauper i løpet av få minutter – forsterket det presset fra naturvernerne. Dermed bestemte Miljøverndepartementet seg for å totalfredre gaupa «inntil videre».

Begge debattanter er enige om at myndighetene ikke vet hvor mange gauper vi har, men den siste antagelsen går på mellom 300 og 400 dyr – hvorav 50 til 80 i Sør-Norge. De største gaupefyllene er Nord-Trøndelag, Nordland og Troms.

REE: Jakt på gaupe var tidligere en ganske vanskelig enmannsjakt, men i våre dager er det også blitt en ytterst effektiv jakt av profesjonelle lag på 15–20 mann. De har fire-hjulstrekkere på et nett av skogsbilveier, bruker snescooter til å kartlegge spor, har radioforbindelse, treffsikre våpen og gode hunder. Den jakten har ført til lokal utryddelse flere steder.

DRABLØS: Jeg synes det er ulykksalig at pressen slår stort opp hver gang det felles gaupe og andre rovdyr. Hensikten synes å være å sette sauenæringen i et uheldig lys.

REE: Ikke enig! Noen av jegerne er nok saueiere, men de som driver den effektive jakten gjør det av profittensyn. Mange som skyter store rovdyr synes det er veldig flott og går selv til pressen. De vet de vil få stor mediaoppmerksomhet. Ifølge Viltoven er det lov å etablere skuddpremie på gaupe, men det må godkjennes av fylkesmannen. I Sør-Norge er det ingen slike ordninger, mens det ellers har varlet mellom 500 og 3 000 kroner. Den høyeste skuddpremielen har Troms. Men selger man en gaupe «svart» til utstopping, kan man få 10 000 kroner.

DRABLØS: Dette vil si at forvaltningen er for dårlig.

REE: Gaupe har vært gjenstand for uhyre slett forvaltning. Det finnes ingen dyreart i norsk fauna som blir behandlet med så stor likegyldighet som nettopp gaupe.

DRABLØS: Jeg tror imidlertid ikke at dette med en balansert avskytning på mellom 20–40 dyr i året har fungert så dårlig. For gaupe har vi hatt hele tiden. Det synes ikke å være noen stor fare for utryddelse selv om det ikke har vært like tett i alle distrikt til alle tider.

REE: Det har aldri vært snakk om fare for totalutryddelse på det nasjonale plan, men vi vet at hard jakt har ført til lokale utryddelser. I 1988 førte myndighetene gaupe opp på listen over truede dyrearter under kategori «usikker». Det er den tredje høyeste kategori. Nå er den flyttet opp til kategorien «sårbar» sammen med jerv og bjørn. Ulven står aller øverst som «direkte truet».

DRABLØS: Jeg forundres over dramatikken rundt et slikt popularitetsvedtak, med de samme myndigheter i hemmelighet arbeider på spreng for å forandre 90 norske lover som er alt annet enn miljøvennlige. Dette løfter ikke media et øyenbryn til. Jeg får det ikke til å rime: Hvordan er vektleggingen i pressen når det gjelder hva samfunnet driver med? Jeg ville sette pris på at dere for en gangs skyld var så redelige å ta med også en slik tankegang. Pressen har måkt til å holde slike synspunkter nede.

REE: Jeg tror at det vi opplevde i oppslagene om gaupejegeren fra Hedmark, er det siste guset fra den primitive veidemannskulturen. En fortsettelse av steinaldermannen som kommer hjem til familien og slenger gaupe foran bålet. I Hedmark har vi forskere som har arbeidet med rovdirene gjennom lang tid. Konklusjonen på den overvåkning man har hatt på gaupe, er at den organiserte jakten har ført til lokal utryddelse. Man sliter med å finne gaupepor i visse distrikter, og har til og med løvet ut en flaske cognac til de som kan tipse om et sikkert gaupepor.

DRABLØS: Det er jo mange nyanser i dette, og vi ser vel litt anderledes på det når det gjelder prioritering av verneoppgaver. Alle kan ikke løses på en gang. Vi løser ikke de store problemene ved å konsentrere oss om de små. Bare tenk på de bilkjørende og helikopterkjørende naturoppleverne som raser rundt og trykker all ny teknologi til sitt bryst – og spyrr ut eksos og tungmetaller. Om vi opplevde litt større bevissthet fra dem som prater mest på disse områdene, tror jeg vi kunne komme til enighet.

REE: Jeg er selvfølgelig enig i at vern av rovdyr på mange måter kommer i skyggen av de store globale miljøtrusler. Men hvordan skal menneskeheten klare å løse de store oppgavene, hvis vi ikke klarer å løse de små? Og når det gjelder rovdirene så er det ikke tungmetaller som er problemet, det er menneskelig jakt. Når enkelte grupper velger å jobbe for å ta vare på disse artene, er vi selvfølgelig klar over at det var andre ting som kunne sles å være mer betydningsfulle. Men det er en irrelevant problemstilling å kritisere folk som hjelper sultofre i Etiopia fordi de ikke tar seg av de som lider i Kina.

DRABLØS: Alle kan begynne med seg selv og se naturverntanken i et videre perspektiv og forbruke mindre. Det er klare indisier på at matmangel vil kunne bli et problem om noen år. Og vi kommer til avveiningen mellom rovdyr og næringsinteresser. Det er et tankekors at vi har en rovdyrforvaltning som gjør at folk må gi opp sitt livsgrunnlag fordi rovdirene tar sau og lam.

AFTENPOSTEN: Hva med å gjeninnføre gjeterne?

DRABLØS: Vi har lang tradisjon med gjeting her i landet. Det er et ypperlig tiltak, men det må jo avbalanseres i forhold til den økonomi som er tilstede. Da snakker vi om et par tusen dyr, som trenger store arealer å beite på. Gjeteren skal jobbe 40 timer i uken og skulle dyrene passes døgnkontinuerlig, måtte du ha fem gjeter og likevel ville det ikke være mulig med tilstrekkelig tilsyn. Det er ikke så enkelt.

REE: Mye av konflikten ligger nettopp i denne driftsformen. Det å slippe buskupa ut om våren og overlata dem

til seg selv frem til høsten. Jeg skjønner at det i dag ikke lenger er lønnsomt å ha gjeterne, men over 2 millioner sauer sendes ut på beite. Hundre tusener er uten tilsyn gjennom lange perioder. I gjennomsnitt dør det 850 sauer hver eneste dag i beiteessensjon av forskjellige årsaker. Det er en realitet at nettopp denne driftsformen fører til de store tapene. Man behandler sauen som om det ikke var farer i naturen.

DRABLØS: Nå har det jo den dimensjonen at dødeligheten blant dyr som er under nitid kontroll, som for eksempel høns, gris og ikke minst laks, er betydelig høyere enn for sauen. Og vi har jo en 50 000 mennesker som dør hvert år også.

REE: Nei, nå gikk du rett i fella ved å sammenligne med mennesker. Det er meget usakelig fordi flesteparten av disse menneskene dør fordi de er blitt gamle. Det er helt normalt. Det er bare en lite prosent som dør på grunn av ulykker. Når det gjelder sauen handler det om friske voksne livdyr.

DRABLØS: På den ene side kritiseres bonden fordi han har drevet avlsarbeid og fått frem dyr som er istand til å klare seg bedre ute. Da har man satt seg over naturens mekanismer. På den annen side kritiseres de samme folkene for at man lar sauen gå ute. Vi foretrekker denne driftsformen fordi vi tror dyrene har bedre av det enn å stå inne.

REE: Saueierne utgjør 0,4 prosent av landets befolkning. En holdningsundersøkelse viser at 80 prosent av alle nordmenn vil ta vare på våre rovdyrarter i livskraftige bestander. Gjennom den stalle holdningen vi ofte opplever innen sauenæringen med dette voldsomme oppbud av borsepiper og knyttnever, har de på mange måter isolert seg fra storsamfunnet. Og vi vet at – og nå skal jeg være generøs – bare 10 prosent blir tatt av rovdyr. Resten skyldes andre faktorer. Den stalle holdningen til saueierne tjener ikke saken. Folk er lei syttingen og klagingen.

DRABLØS: Vi innser at det er nødvendig å bevare rovdyr, men vi synes det fokuseres for voldsomt på enkelte arter mens andre sider av miljøvernaspektet blir sopp under teppet fordi det er ting folk tjener penger på.

REE: Fokuseringen på de enkelte rovdyrarter er omvendt proporsjonalt med de reelle problemene. Det har vært mest oppstyr om ulven de siste årene – den arten som gjør minst skade. Det har å gjøre med sydebukk og Rødhette-syndromet. Den største tapsektoren er kongeørnen. Den er det skrevet minst om.

DRABLØS: Da er du jo enig i det jeg sa i begynnelsen at gaupefredningen er et lite problem i forhold til andre ting.

REE: På mange måter har sauenæringen erklært sin nærmeste allierte krig på grunn av dette med rovdyr. Det er synd, for naturvernerne står egentlig på samme side i mange saker. Norsk Sau- og geitavlslag har imidlertid vært raus og har for eksempel spyttet inn penger i bjørneprosjektet. Det ser vi på som en gryende interesse for samarbeid.

Kamp for nødvergerett

— Husdyreierne må heretter bare stå å se på at rovdyra herjer i saueflokken, uten noen mulighet til gripe inn. Lederen i Miljøforeninga for bosetting i Nord-Østerdalen, Ola Tronsmoen mener dette blir konsekvensen om rovdymeldinga blir vedtatt av Stortinget. Nå akter han å kjempe for at nødvergeparagrafen fortsatt skal ha sin rett.

AR Inge Morten Smedås

Tronsmoen mener at rovdymeldinga bagatelliserer problemene for de som driver med husdyr. — Det snakkes om kjerneområder i østre deler av Hedmark der rovdyra kan ferdes fritt, men det nevnes ingen ting om hvordan man skal klare å holde rovdyra innenfor disse områdene. Tapsstatistikkene viser heller ikke reelle tall. Forsøk med radiomerking av sau, som er den mest effektive måten å registrere skadetilfellene på, er ganske enkelt utelatt i meldinga, sier Tronsmoen.

UNDERSKRIFTER

Miljøforeninga for bosetting i Nord-Østerdalen la sommeren 1990 fram 3500 underskrifter for Miljøverndepartementet med ønske om å beholde nødvergeparagrafen i sin nåværende form.

— Vi ba også om at underskriftene måtte legges ved rovdymeldinga, men dette ble ikke gjort. Vi vil nå

sende listene ut igjen, til hvert enkelt departement. Vi setter også vår lit til fylkets stortingsrepresentanter når meldinga skal opp til behandling, sier Tronsmoen.

GJERDES INNE

Skal man opprettholde dagens husdyrbruk, ser ikke Tronsmoen andre løsninger enn å holde rovdyra i «sjakk» i store innhegninger. De dyra som så ferdes vilt, bør man få lov å skyte.

Han har heller ingen tro på organisert gjeting. — Det eneste som er brukbart er å gjete små flokker og holde dyra innendørs om natta. Dette lar seg vanskelig gjennomføre i dagens samfunn, mener Tronsmoen.

— *Ikke rør nødvergeparagrafen, sier lederen i Miljøforeninga for bosetting i Nord-Østerdalen, Ola Tronsmoen, som mener rovdymeldinga ikke tar nok hensyn til husdyreierne i distriktene.*

**SAFARI I KOMBINASJON MED BADEFERIE I MOMBASA 11.-18.09/25.09.92
PRISER OG BETINGELSER**

PRISER ALT. 1 Safari kr 12.880 i dobbeltrom - kr 13.730 i enkeltrum
ALT. 2 Safari og Badeferie kr 15.070 i dobbeltrom - kr 15.760 i enkeltrum

INKLUDERT

- flyreise Oslo-Nairobi t/r på økonomiklasse med SAS/Kenya Airways
- lokale transporter med lokale guider/sjåfører i htt. program
- fem dager (fire netter) safari i htt. program
- hjelpensjon på safari (fom. lunsj søndag tom. lunsj torsdag)
- entréer til nasjonalparkene
- to netter med frokost på Hotel Jacaranda i Nairobi
- utflukt til Karen Blixen-muséet
- "Carnivore Experience" - middag ekskl. drikkevarer
- faglig reiseledelse ved Viggo Ree

ALT. 2 inkluderer i tillegg:

- flyreise Nairobi-Mombasa t/r på økonomiklasse med Kenya Airways
- transfer til Nairobi lufthavn ved avreise til Mombasa
- sju netter på Hotel Jadini Beach med halvpensjon (frokost og lunsj, eller middag)
- transfer lufthavn-hotell-lufthavn i Mombasa

TILLEGG

- ferieskatt (gjelder ikke reisende fra Nord-Norge)	kr 335
- lufthavnavgift i Kenya (betales direkte ved hjemreise) p.t.	US\$ 20
- innenlandsavgift i Kenya (reisende til Mombasa) p.t.	KSh 50
- drikke til måltidene, personlige utgifter forevrig	
- tips	
- avbestillingsforsikring i tilfelle plutselig sykdom	kr 385
- reiseforsikring	

FORBEHOLD - om endringer i tider, priser, valutakurser, skatter og/eller avgifter
- om avlysning av turen ved for få påmeldinger

PÅMELDING - Innen 10. juli 1992

INNBETALING - kr 1.000 i depositum per person, pluss evt. avbestillingsforsikring innbetales ved påmelding. Restbeløpet skal være Globetrotter i hende innen 11.08.92. Faktura vil bli tilsendt.

AVBESTILLING Før 10.07: depositum tilbakebetales med fradrag av et gebyr på kr 300 per person.
Mellom 11.07-31.07 depositum tapt.
Mellom 01.08-31.08 innbetalt beløp tilbakebetales minus et gebyr på kr 2.250 per person.
Mellom 01.09-11.09 innbetalt beløp tilbakebetales minus et gebyr på kr 6.400 per person.

FORSIKRING Vi anbefaler at det tegnes avbestillingsforsikring som dekker deltakeren i tilfelle avbestilling pga. plutselig sykdom eller dødsfall hos den reisende selv, eller hans nærmeste familie. Legeattest vil bli krevet.

ARRANGØR

GLOBETROTTER TOUR PRODUCTION
Pilestredet 19, 2. etasje, 0130 OSLO
Tlf. (02) 11 63 60 - Ragnhild Pedersen

Det blir laget en påmeldingskupong. Interessererte kan ringe undertegete og få den tilsendt.

Med vennlig hilsen
GLOBETROTTER GRUPPEAVDELING
Ragnhild Pedersen
Ragnhild Pedersen

SAFARI I KENYA OG BADEFERIE I MOMBASA
Avreise 11.09.92

GLOBETROTTER i samarbeide med VIGGO REE

SAFARI TIL KENYA 11.-18.09.92 I KOMBINASJON MED BADEFERIE I MOMBASA 18.09-25.09.92

FREDAG 11.09 NORGE - KENYA

Avreise om ettermiddagen fra Oslo/Kristiansand/Stavanger til København, og videre mot Afrika og Nairobi.

LØRDAG 12.09 NAIROBI

Ankomst tidlig på formiddagen, og direkte transfer til Hotel Jacaranda - et hyggelig hotell i utkanten av Nairobi. Alle rom har air condition, radio/TV, telefon og balkong. Der er restauranter og barer, samt svømmebasseng og tennisbaner.

Om ettermiddagen kjører vi en halvtimes tid ut av byen til Karen Blixen-muséet. Det er innredet i hennes hjem ved Ngong Hills, og gir et godt bilde av hvordan hun levde. Derfra til Sjiraff-senteret for å møte Daisy, og til Daphne Sheldricks "hjem" for foreldreløse elefant- og neshornbarn.

SØNDAG 13.09 NAIROBI - SAMBURU

Så starter selve eventyret: tidlig på morgenen kjører vi i minibusser nordover, gjennom frodige Aberdares over Ekvator (foto-stopp!) og forbi Mount Kenya's sneedekte topp, før vi når Samburu nasjonalpark og Samburu Lodge i tide for lunsj.

Samburu har som flere av nasjonalparkene i landet, f.eks. Maasai Mara, sine sær-trekk. Ikke bare landskapsmessig, men også når det gjelder faunaen. Blant spesialitetene finner vi grevysebra, nett-sjifalf og beisaoryx, som alle skiller seg ut på karakteristiske fargetegninger. Sistnevnte er en vakker antilopeart med lange, spisse og parallelle horn. Av pattedyr ellers finner vi elefant, løve, sjiraffantilope, kafferbøffel og to hyenearter i parken.

Er man heldig kan man også få se leopard og gepard. Fuglelivet i området er også meget rikt, og man kan uten problemer observere over 100 arter på en dag. Mange rovfugler, duer, sandhøns og perlehøns har tilhold i nasjonalparken.

Om ettermiddagen tar vi vårt første "Game Drive" - med minibussene kjører vi ut på jakt med kikkert og kamera.

MANDAG 14.09 SAMBURU

Tidlig opp for Game Drive før det blir for varmt, og én om ettermiddagen før mørket faller.

TIRSDAG 21.04 SAMBURU - LAKE BARINGO

Etter frokost kjører vi mot Baringo-sjøen, og inntar picnic-lunsj underveis. Utpå ettermiddagen når vi Lake Baringo Club, vår base for natten. Idag brukes ikke bil,

men turen går til fots langs Baringo-sjøen for riktig å studere fuglelivet. Baringo-sjøen er kjent for sin store hekkekoloni med goliathegre - verdens største hegreart - og de omliggende områder huser mange spennede fugler, f.eks. kafferørn og hemp-richneshornfugl.

ONSDAG 16.09 LAKE BARINGO - LAKE NAKURU

Etter frokost går turen til Nakuru-sjøen, kjent som et ornitologisk paradisi. Her finnes den verdensberømte forekomsten av flamingoer. Over en million dvergflamingoer og et stort antall hegrer, ender, vadere og andre våtmarksfugler har tilhold i området. Av pattedyr kan nevnes flodhest og antilopearten bohør-rørbukk.

TORS DAG 17.09 LAKE NAKURU - NAIROBI

Game Drive om formiddagen, lunsj, og så tilbake mot Nairobi og Hotel Jacaranda.

Tidlig på ettermiddagen er vi tilbake, og gjør oss klar for kveldens avslutningsmiddag i utkanten av Nairobi. Den er lagt til en "carnivore"-restaurant (= "kjøtt-etende"), hvis idé er hentet fra Syd-Amerika: her serveres det alle typer kjøtt direkte fra trekull-grillen. Her er lam, svinekjøtt, saftige biffer og spennende vilt fra Kenya - av og til sågar krokodille. En perfekt avslutning på en Kenyareise!

ALTERNATIV 1: FREDAG 18.09 NAIROBI - NORGE

Hjemreise med Kenya Airways til København med ankomst Norge utpå kvelden.

ALTERNATIV 2: FREDAG 18.09 NAIROBI - MOMBASA

Rutefly til Mombasa og videre til Jadini Beach Hotel, som ligger ca. 35 km sør for Mombasa. Det er et godt mellomklassehotell; alle rom har air condition og bad, og balkong eller terrasse. Innenfor området er der flere restauranter, med levende musikk og med disco, og der er to svømmebassenger.

Strendene her er brede og rene, og de strekker seg milevis. Slapp av eller delta i de mange vannsport-aktivitetene som tilbys. Gå ikke glipp av en tur ut til revet med en av de sjarmende seilbåtene. Du trenger ikke være sportsdykker for å oppleve de fargerike fiskene der ute; det holder lenge med dykkermaske og snorkel.

LØRDAG 19.09 - TORS DAG 24.09 MOMBASA

Opphold på Jadini Beach med halvpensjon. Ønsker du å dra på utfukt, har Globetrotters agent kontor i hotellet, og bistår gjerne med reserverasjoner (betales på stedet).

FREDAG 25.09 MOMBASA - NAIROBI - NORGE

Tidlig transfer til lufthavnen i Mombasa for flyavgang kl. 07.00 med Kenya Airways via Nairobi til København. Flybytte, og ankomst Norge om kvelden.

STRAFFEUTMÅLING

Vi tar med denne faksimile fra avisen Østlendingen 28/11-1991, da vi finner det interessant å sammenligne Herredsrettens straffeutmåling i denne saken med lignende saker der fredede rovdyr/rovfugl har vært med i mildet.

TORS DAG 28. NOVEMBER 1991

Skjød sju elger ulovlig – fengsel i seks måneder

Seks måneders fengsel og tap av rett til å drive jakt og fangst for alltid. Slik lyder dommen i Sør-Østerdal herredsrett mot en 40 år gammel mann fra Vestby i Trysil som i forrige uke sto tiltalt i en av de alvorligste elgjaktsakene i Norge. Tryslingen er dømt for å ha skutt eller medvirket til å ha skutt sju elger i Åmot og Trysil.

AV
RUNE HAGEN

Sør-Østerdal herredsrett har i samme sak dømt en 34 år gammel Oslo-mann til 60 dagers ubetinget fengsel. Oslo-mannen mister også retten til å jakte i fem år.

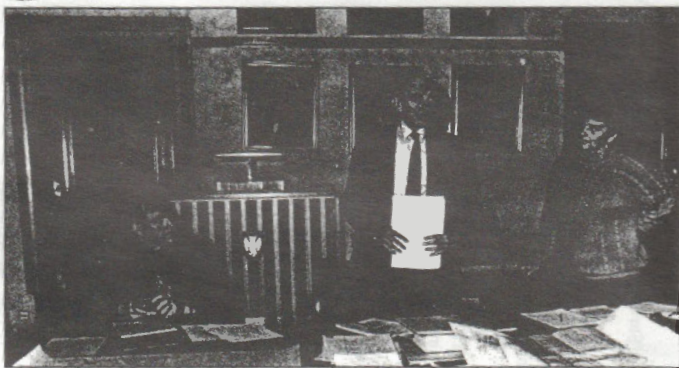
En 30 år gammel Oslo-mann er fradømt retten til å drive jakt og fiske i to år.

Tyveri og heleri

I tillegg til den ulovlige elgjakten er tryslingen dømt for et grovt tyveri, simpelt tyveri av to båtmotorer og heleri.

Ved siden av dommen på seks måneder fengsel må tryslingen betale 4.125 kroner for en halv elg. Det er også tatt beslag for 20.000 kroner i tryslingens bil som ble brukt under den ulovlige jakten.

Mannen må også gi fra seg en jaktrifle, et belt med to kniver og øks.

STRENG STRAFF: Dommerne Ola Petter Holm, Knut Beverfjeldt og Aks Grønlien Østmoe dømte en 40 år gammel trysilning til seks måneders fengsel for ulovlig elgjakt

Frifunnet

I utgangspunktet var tryslingen tiltalt for å ha skutt eller medvirket til å ha skutt ni elger. Og aktor la ned påstand om åtte måneders fengsel.

Sør-Østerdal herredsrett frifant tryslingen for å ha skutt to elger ved Kjølstad i Åmot 6. februar i år. Retten mente at det var tvil om disse to elgene og at de kan være forvekslet med to elger som ble skutt to uker senere ved Nystrø i Åmot.

Tryslingen ble under tvil frifunnet for å ha brukt lyskastere under jakten, men dømt for ikke å ha oppbevart våpen på en forskriftsmessig måte og for å ha jaktet ulovlig på annenmanns grunn. I domspremissene slår retten fast

at den ulovlige elgjakten har vært av «betydelig omfang» og at tryslingen må «anses som hovedmannen».

Tryslingens forsvarer, Tor Akre sa under prosedyren at hans klient ville få store problemer med gårdsbruket dersom det ble gitt ubetinget fengsel.

Dette har ikke retten tatt særlig hensyn til. Ved straffeutmålingen har retten i stedet lagt vekt på at tryslingen er tidligere straffedømt for blant annet vinningsforbrytelser og skadeverk.

Retten er enig i aktor om at tryslingen må miste retten til jakt og fiske på livstid. Dette begrunnes med jaktens omfang og det kommersielle tilsluttet den har hatt.

Retten viser også til risikoen for skadeskytinger. Blant annet er kuer blitt skutt hvor kalvene går alene igjen.

Tre elger

34 åringen fra Oslo er blitt dømt for ulovlig elgjakt på tre elger, et tilfelle av heleri samt uforvarlig oppbevaring av skytevåpen.

Retten er ikke enig i at han har vært pådrivener under jakten, slik tryslingen hevdet under rettsaken. Likevel mener retten at oslo-mannen har hatt avtale med tryslingen om å jakte på elg i distriktet.

Retten har tatt beslag for 10.000 kroner i Oslo-mannens bil som ble brukt under jakten. Mannen må også betale elgjutt for

4.125 kroner og i tillegg gi fra seg et salonggevær rifle er blitt brukt under jakten.

Den andre Oslo-mannen har fått en bot på 7000 kroner og tap av jaktrett i to år. Retten mener at hans deltakelse i den ulovlige elgjakten har vært tilfelle.

Ingen kommentar

Advokat Tor Akre vil forelepe ikke kommentere dommen. Oslo-mannens advokat, Benedict de Vibe vil begjære saken inn for ny behandling i lagmannsretten. Han begrunner det med at retten har lestet til til tryslingens forklaring når de har dømt hans klienter.

Subsidier vil de Vibe klage over straffeutmålingen.

Rettsbok

for

Nord-Gudbrandsdal herreds - rett

Hovedforhandling

År 19 91 den 15. oktober ble rett holdt på Dombås Hotell, Dombås.

Rettens formann:: sorenskriver Håkon Wiker.

Meddommere: 1. husmor Torbjørg Sveen, Leirflata
2. banksjef Odd K. Klashaugen, Otta

nr. 1 har gitt forsikring for
" 2 avga forsikring n

Protokollfører: Mari Snerle.

Sak nr. 30/1991.

Den offentlige påtalemyndighet

mot

[REDACTED], f. 10.10.53, Lesjåverk

tiltalt for overtredelse av:

- I. Viltlovens § 56
jfr. samme lovs § 3, 1. og 2.ledd
- II. Viltlovens § 56
jfr. samme lovs § 19
- III. Viltlovens § 56
jfr. samme lovs § 24, jfr. forskrifter om bruk av
fangstredskaper, fastsatt av Miljøverndepartementet
2. april 1989 pkt. 1.

Til stede: Aktor politifullmektig Ringvik.

Forsvarer adv. Kåre Lund, Vågåmo.

Tiltale møtte.

.....
.....

Rettens formann erklærte deretterforhandlingene for avsluttede
og saken opptatt til doms.

Retten hevet

År 1991 den 16. oktober ble rett satt på Otta med samme dommere til behandling av samme sak.

Det ble avsagt slik

dom:

██████████ er født 10.10.1953. Han driver en gård på Lesja og bor der sammen med familie. Dessuten arbeider han som baneformann ved NSB. Han har oppgitt sin samlede inntekt siste år til ca. kr. 95.000. Formuen er kr. 353.000 som tilsvarer verdien av gården. Tiltalte forsørger samboer og 4 barn. To av disse er han pålagt oppfostringsbidrag til med tilsammen kr. 3.500 pr. måned.

██████████ er bøtelagt for en trafikkforseelse, men er ellers ustraffet.

Politimesteren i Gudbrandsdal har 27.08.91 satt ██████████
██████████ under tiltale ved Nord-Gudbrandsdal herredsrett til fellelse etter:

I. Viltlovens § 56,

som setter straff for den som overtrer regler gitt i eller i medhold av viltloven,

jfr. samme lovs § 3, 1. og 2. ledd,

bestemmelsen om at alt vilt, herunder dets egg, reir og bo er fredet med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov, herunder er det forbudt å fange, jage, drepe eller skade fredet vilt,

Grunnlag:

I perioden mai-juni 1990 i området vest for Yangtind på Lesjafjellet fanget og drepte han to jerver med Grell's åtesaks nr. 8 A.

II. Viltlovens § 56,

som setter straff for den som overtrer regler gitt i eller i medhold av viltloven,

jfr. samme lovs § 19,

bestemmelsen om at jakt og fangst skal utøves på slik måte av viltet ikke utsettes for unødige lidelser,

Grunnlag:

Til tid og sted som nevnt under post 1, fanget og drept han to jerver med Grell's åtesaks nr. 8 A, med den følge at jervene ble utsatt for unødige lidelser.

III. Viltlovens § 56,

som setter straff for den som overtrer regler gitt i eller i medhold av viltloven.

Jfr. samme lovs § 24, jfr. forskrift om bruk av fangstredskaper, fastsatt av Miljøverndepartementet 2. april 1989 pkt. 1.,

bestemmelsen om at bruk av åtesaks bare er tillatt brukt overfor mår, rev, mink, grevling,

Grunnlag:

Til tid og sted som nevnt under post 1, fanget og drept han to jerver med Grell's åtesaks nr. 8 A, tilross for at bruk av åtesaks overfor jerv er forbudt.

Straffelovens § 63, 2. ledd får anvendelse.

Påstand om fradømmelse av retten til å utøve jakt og fangst forbeholdes nedlagt.

Påstand om inndragning forbeholdes nedlagt.

Hovedforhandling i saken ble holdt på Dombås Hotell 15.10.91. Tiltalte møtte og avga forklaring. Det ble dessuten avhørt 2 sakkyndige vitner fra Direktoratet for Naturforvaltning og to andre vitner. Forøvrig ble det foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser.

På grunnlag av bevisførselen under hovedforhandlingen legger retten følgende til grunn:

Antakelig i midten av mai 1990 satte tiltalte opp en åtesaks i fjellområdet vest for Vangstind i Lesja. Dette var en såkalt Grell-saks nr. 8 A som er et tyskefabrikkert produkt og som hadde ligget hjemme på gården fra tidligere. Formålet

med å sette opp saksen var å fange jerv. Tiltalte visste at jerven er totalfredet, men på grunn av at han i likhet med andre saubønder på Lesja, mente at jerv-stammen i området var blitt uforsvarlig stor, gjorde han et bevisst forsøk på å fange det han mente var skadedyr. Saksen ble satt opp på et sted der det tidligere var funnet sau-kadaver etter jerv og hvor det derfor var grunn til å tro at skadedyr ville gå i saksen.

Saksen ble plassert i et hulrom i sneen med en rype som åte. Tiltalte er ikke sikker på hvor lang tid det gikk før han så etter saksen, men antakelig etter en ukes tid viste det seg at det var gått en jerv i den. Han mener dette var en liten hannjerv. Kroppen på den var imidlertid spist opp slik at bare hodet satt igjen i saksen. Restene av dyret ble kastet i fjellet.

Tiltalte satte saksen opp igjen på samme sted. Neste gang han så etter den - trolig i slutten av mai eller begynnelsen av juni 1990 - var det gått en ny jerv i saksen. Også denne gangen satte han saksen opp igjen, men neste gang han så etter den, var den tom. Sneen var da begynt å råtne og saksen ble tatt ned.

Den andre jerven ble søkt gjemt bort i fjellet. Hverken denne jervskrotten eller hodet etter den første er funnet igjen til tross for at tiltalte har søkt etter dem sammen med politiet.

Under etterforskningen har tiltalte såvel overfor politiet som under rettslig avhør erkjent seg skyldig for overtredelser av viltlovens § 56, jfr. § 3, 1. og 2. ledd og § 24 jfr. forskrift om bruk av fangsredskaper slik som beskrevet i tiltalens post I og III. Under hovedforhandlingen har tiltalte etter tilråding av sin forsvarer benektet straffeskyld idet han mener at han har drept jervene "under fare for direkte angrep på bufe", jfr. viltlovens § 11. Forholdet er da ikke straffbart.

Tiltalte har siden begynnelsen av 80-årene drevet med sau i økende grad. Det er således opplyst at han i 1983 slapp 21 sau og 35 lam på beite i fjellet. Året etter var besetningen øket til 34 sau og 50 lam, i 1985 til 58 sau og 88 lam, i 1986 var tallene henholdsvis 74 og 102, i 1987 slapp han 82 sau og 138 lam, i 1988 92 sau og 139 lam, i 1989 115 sau og 176 lam og i 1990 126 sau og 210 lam.

Det er hevdet at jervplagen i Lesjafjellet har vært et stort og tiltagende problem for saubøndene. I 1990 utgjorde de samlede tap av dyr i Lesja vel 280 lam og ca. 40 sau. Under hoved-forhandlingen ble tiltalte blant annet støttet av ordføreren i Lesja som ga uttrykk for at saunæringen var av meget stor betydning for bygden. Denne næringen gjorde det mulig å utnytte de rike utmarksressursene bygda rår over. Tapet av sau på grunn av angrep fra jerv var nå blitt så betydelig at det gjorde seg gjeldende en sterk frustrasjon blant dem som drev denne næringen, en frustrasjon som ordføreren forsto meget godt. Saubøndene i Lesja har hele tiden vært innstilt på å finne frem til fornuftige løsninger når det gjelder rovdyrplagen, men de har hatt en følelse av ikke å ha blitt hørt av naturforvaltningsmyndighetene. Mange mente de rett og slett ble holdt for narr og ordføreren var redd for at det nå var kommet til et punkt der enkelte var villige til å ta saken i sin egen hånd, et standpunkt han kunne forstå, men ikke ville forsvare.

Det er opplyst at tiltalte i årene 1983-1990 har tapt i alt 14 sau og 75 lam av i alt 602 sau og 932 lam som er blitt sluppet på beite. Han har søkt Direktoratet for naturforvaltning om erstatning for tap av i alt 11 sau og 69 lam. Av disse har han fått utbetalt erstatning for 10 sau og 49 lam med tilsammen kr. 93.825,-. Tapet av voksne dyr og lam har variert opp gjennom årene. Således mistet han i 1985 i alt 12 lam av 88 som ble sluppet, mens tapet i 1989 - året før han satte opp saksen - var 12 lam av i alt 176 som da ble sluppet på beite.

På grunn av den erstatningsordningen som nå er etablert og som fra og med 1990 blant annet innebærer at saueiere får et påslag på verdien av den tapte sauen med 50 % som kompensasjon for ulempe og tidsspille i forbindelse med leiting etter dyrene, anser retten det direkte økonomiske tap på grunn av jervangrep for å være relativt beskjedent. Tiltalte og andre saubønder i Lesja har imidlertid sterkt fremholdt at angrep fra jerv også har en side til dyrevern for såvidt som jerven påfører sauen store lidelser. Dessuten vil tapet av sauen kunne innvirke på avlen.

Fra sau- og geitavlslaget i Lesja har det i de senere årene vært gjort en rekke henvendelser både til Direktoratet for naturforvaltning og til sentrale politiske myndigheter for å få redusert jervstammen i Lesjafjellet. Denne stammen hevdes det er blitt uforsvarlig stor. Det har blant annet vært søkt om fellingstillatelser hvert år og slik tillatelse er også blitt gitt, men til tider på året og med en slik tidsbegrensning at tiltaket er blitt uten virkning. Det er således ikke felt jerv i Lesjafjellet de siste 3 årene. Dette må ha ført til at jervstammen har økt betydelig, særlig fordi ynglingen de senere årene har vært rikelig.

Også de politiske partiene i Lesja har engasjert seg i rovdyrproblemet i fjellområdene. Således rettet de i september 1989 en felleshenvendelse til Direktoratet for naturforvaltning og krevet at naturforvaltningen snarest måtte sørge for vesentlig å forbedre forholdene for saueholderne idet det ble gjort gjeldende at den rovdyrforvaltning som praktiseres i dag, "er et trugsmål mot næringa".

Tiltalte har anført at det er på denne bakgrunn man må vurdere de handlinger han er tiltalt for. Det er erkjent fra direktoratet at trusselen fra jerv i Lesjafjellet er kronisk. Dette innebærer at så snart sauen blir sluppet på beite, vil dyr bli drept. Det foreligger således til enhver

tid fare for direkte angrep på bufe og derfor må jerv kunne felles straffritt uten hensyn til fredning, jfr. viltlovens § 11.

Fra Direktoratet for naturforvaltning er det hevdet at bestanden av jerv i Smøhettaområdet og Lesjafjellet har vært rimelig stabil i årene 1979-1991. I samme tid har sauholdet i distriktet vært sterkt økende. Det later ikke til at dette har påvirket reproduksjonen av jervstammen i nevneverdig grad. Reproduksjonen har økt mest i år med rik tilgang på smånagere. Det kan være vanskelig å fastslå nøyaktig hvor stor jervstammen er, men etter direktoratets oppfatning er den ikke nå større en det som er nødvendig for å bevare den med rimelig trygghet. Jerven er et villdyr som Norge internasjonalt har forpliktet seg til å verne. Som dyreart er den sårbar og stammen i Smøhettaområdet er truet. Denne stammen er forøvrig unik for såvidt som det er den eneste rene jervstamme vest for Ural. Det er derfor viktig at fredningsreglene blir stengt overholdt. Dette er nødvendig for det vernearbeidet Norge har forpliktet seg til å drive. Dette er herredsretten enig i.

Etter herredsrettens syn kan det neppe kreves at et fredet villdyr må ha påbegynt angrep på bufe før det straffritt kan felles. På den annen side gir ikke bestemmelsen adgang til å felle et fredet vilt bare fordi dette representerer en generell fare for angrep på bufe i et bestemt område. Vilkalet for at straffrihet skal inntre, må være at det har foreligget en konkret og aktuell fare for at et villdyr vil angripe bufe. En slik situasjon var etter rettens syn ikke oppstått da tiltalte satte opp saksen i området vest for Vangstind i mai/juni 1989, hverken den første eller den andre gangen han fanget jerv. Sauen var da enda ikke sluppet på beite. Hans handling slik den er beskrevet i tiltalens pkt. I, kan derfor ikke bli straffri i medhold av viltlovens § 11. Retten kan heller ikke se at tiltalte kan påberope seg andre straffrihetsgrunner. Det har han forøvrig heller ikke gjort.

Herredsretten finner etter dette at tiltalte forsettlig har overtrådt viltlovens § 3, 1. og 2.ledd og at han derfor blir å domme i samsvar med tiltalens pkt. I.

Aktor har påstått tiltalte frifunnet for overtredelse av viltlovens § 19 jfr. det forhold som er beskrevet i tiltalens pkt. II. Retten er enig i at det ikke er ført bevis for at tiltalte har utsatt vilt for unødige lidelser ved fangsten av de to jervene han har tatt vest for Vangstind. Førstekonsulent Peik Bendiksen ved Direktoratet for naturforvaltning har som sakkyndig vitne under hovedforhandlingen antatt at dyrene ble drept momentant av saksen.

Tiltalte har heller ikke erkjent seg skyldig til straff etter tiltalens pkt. III under henvisning til at han ikke kjente til forbudet mot bruk av åtesaks overfor jerv. Uvitenhet om et slikt fangstforbud må etter rettens syn bedømmes etter straffe-lovens § 57. Hans villfarelse er ikke unnskyldelig og kan derfor ikke føre til straffrihet. Det bemerkes at overtredelse av viltlovens § 56, jfr. § 24 sammenholdt med forskrifter om bruk av fangstredskaper fastsatt av Miljø-verndepartementet 02.04.82 pkt. 1, også er straffbar i sin uaktsomme form, jfr. viltlovens § 56, 2.ledd. Tiltalte må derfor også dømmes i samsvar med tiltalens pkt. III. Straffelovens § 63 annet ledd får forsåvidt anvendelse.

Påtalemyndigheten har nedlagt påstand om idømmelse av ubetinget fengselstraff i 6 måneder. Retten er enig i at fredsreglene i et tilfelle som dette i utgangspunktet krever et strengt strafferettslig vern. Fra tiltaltes side er det straffskjerpene at han bevisst og gjentatt har søkt å drepe et fredet vilt som tilhører en sårbar dyrerace.

I formildende retning må det imidlertid legges til grunn at tiltalte selv har hatt en følelse av å handle forsvarlig

forsåvidt som han mente at både han og hans næringsfeller i Lesja befant seg i en nødrettslignende situasjon. Dette må få betydelig innvirkning på straffeutmålingen. I formildende retning må det også telle at tiltalte i enhver henseende har bistått politiet under etterforskningen for å få klarlagt saken. Det kan reises tvil om straffesak kunne ha blitt fremmet mot ham uten hans positive medvirkning.

Retten er etter dette blitt stående ved å fastsette straffen til fengsel i 60 dager som i medhold av straffelovens § 52 flg. gjøres betinget med en prøvetid på 2 år uten tilsyn.

Påtalemyndigheten har nedlagt påstand om inndragning av den åtesaksen som er benyttet av tiltalte. Vilkårene for inndragning i medhold av straffelovens § 35 foreligger. Det vises til at saksen både har vært brukt i strid med forskriftene om fangstredskaper fastsatt av Miljøverndepartementet og til å drepe et fredet vilt.

Derimot har retten kommet til at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å fradømme tiltalte retten til å drive jakt. Fangstmetoden har ikke vært inhuman. Det vises forøvrig til bemerkningene under straffeutmålingsbetraktningene foran.

Saksomkostninger er ikke påstått og vil ikke bli idømt, jfr. strprl. § 437 i.f.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

██████████, født 10.10.1953, dømmes for overtredelser av viltlovens § 56, jfr. samme lovs § 3 første og annet ledd og samme lovs § 56 jfr. § 24 jfr. forskrift om bruk av fangsredskaper fastsatt av Miljøverndepartementet 02.04.1982 punkt 1 sammenholdt med straffelovens § 63 annet ledd til en straff av fengsel i 60 - seksti - dager. Fullbyrdelsen av straffen utstår med en prøvetid på 2 - to - år uten tilsyn.

██████████ tilpliktet å tåle inndragning av en Grell
åtesaks nr. 8 A.

Han frifinnes for overtredelse av viltlovens § 56 jfr. § 19.

Påstand om fradømmelse av retten til å utøve jakt og fangst
tas ikke til følge.

Retten hevet

T. H. Søren

H. M. Lind

Ø. H. Søren

SKUDDPREMIER

Fra et av våre medlemmer i Oppland har vi fått et hyggelig brev om en sak som sikkert flere kan følge opp på sitt hjemsted: Han fikk høre at grunneiersameiet i bygda betalte ut skuddpremier for felling av bl.a. mår og mink, til tross for at det er forbud mot dette i Viltloven. Vårt medlem tok kontakt med formannen, som ikke var klar over forbudet, og ordningen ble øyeblikkelig opphevet. Sameiet har imidlertid søkt om dispensasjon fra miljøvernmyndighetene til å videreføre premieringen, men svar var i skrivende stund ikke kommet.

Slik lyder den aktuelle paragraf i Viltloven av 1981:

§ 51 (skuddpremier)

Skuddpremier er ikke tillatt.

Departementet kan allikevel godkjenne at det utbetales skuddpremie eller fellingsvederlag for felling av pattedyr og fugler som anses særlig skadelige, og kan herunder gi regler om vilkårene for og om fremgangsmåten ved utbetaling av skuddpremien eller vederlaget.

POLISEN I STRÖMSUND RIKTAR EN UPPMANING TILL JÄGARE I BJÖRNMARKER

I samband med jakt, där hund är inblandad, måste man vara mycket vaksam när man inte kan se vilket vilt ens hund skäller på. Om hunden ger ståndskall och man inte kan se viltet inom cirka 20 meters radie, finns anledning att misstänka att björn kan finnas på mycket nära håll. Man bör då retirera och ta med sig hunden tillbaka, eftersom man omedvetet kan ha provocerat björnen som eventuellt kan ligga i ide.

Polisen berättar vidare att även veka hundar, som vanligtvis räds björn, kan ge ståndskall och vara intresserade av björnar som ligger i ide.

Om björnen går ur idet är det naturligt att den reser sig på bakbenen för att se vad som står på. I den situationen överaskas man, oftast på mycket nära håll, och björnen skjuts.

Polisen i Strömsund får årligen in flera rapporter från älgjägare och svamplockare som haft björn på mycket nära håll.

(Uppmaning från: Polisen i Strömsund)

Fiskeørn ved Nordre Øyeren

Yngve Kvebæk

Børre Eliassen

Nordre Øyeren naturreservat ligger i Akershus fylke og er ca 63 kvadratkilometer stort. Det omfatter størsteparten av et deltaområde bygget opp av Glomma der elva renner ut i innsjøen Øyeren. Det store grunnvannsområdet skaper grunnlag for rike fiskeforekomster. Øyeren er for øvrig Norges mest fiskeartsrike innsjø. Det rike næringsgrunnlaget tilbyr således gode vilkår for fiskeørn som må sies å være en karakterart i området i sommerhalvåret.

Nordre Øyeren Fuglestasjon har gjennom et særskilt prosjekt de siste seks årene fulgt utviklingen i denne bestanden. En følge av den relative nærhet til store befolkningssentra er et kontinuerlig press på utmarksområdene der de Øyerenilknyttede fiskeørnene hekker. Flere av reirplassene har vært utsatt for forstyrrelser med negative konsekvenser for hekkesuksessen. To av tilfellene ble anmeldt men henlagt av kapasitetsgrunner. Således er bestanden i området ekstra utsatt, men likevel må man kunne konkludere med at den for tiden har et bra fotfeste og reproducerer som helhet tilfredsstillende.

I perioden 1986-91 var antall par med vellykket hekking henholdsvis 9, 8, 7, 5, 6 og 8. Trenden fram til 1989 var urovekkende men rettet seg gledelig opp i årene etter. Alt i alt har 80 unger kommet på vingene hvilket gir et reproduksjonstall på 1,70 flyvedyktig unger pr påbegynt hekking, og 1,86 flyvedyktig unger pr vellykket hekking. Ved en større undersøkelse i Sverige 1971-73 var de tilsvarende verdiene 1,48 og 2,05 (Odsjö & Sondell 1976). I en annen undersøkelse i samme land med et materiale på 110 reir fant man produksjonen fram til 4-5 uker gamle unger å være 1,83 pr reir i perioden 1960-64, og 1,48 i et materiale på 105 reir i perioden 1965-69 (Sondell 1970). Beregninger fra amerikanske populasjoner tilsier at den årlige produksjonen bør være 0,95 - 1,30 unger pr par for at bestanden skal holde seg stabil (Henny & Weigh 1969, McCarter 1972, Reese 1977). Verdiene for Øyerenbestanden var alltid høyere, selv om dataene ikke uten videre kan overføres.

I 1990 og 1991 ble også fiskeørnas næringsøk i Nordre Øyeren holdt under oppsikt. Observatører ble plassert på gode utsiktssteder to dager hvert år. En dag tidlig i juli og en dag sent i juli. Enkelte områder pekte seg ut som klare favorittfiskesoner, hvilket bør være retningsgivende for videre forvaltning av reservatet. Det er et faktum at bruken av seilbrett har tatt seg opp i de mest fiskeørnbenyttede områder, og båttrafikken er til tider temmelig intensiv.

Flere fiskeørn ble observert sittende på sandbanker eller stolper i timevis. På et tidspunkt en av dagene i 1991 kunne hele åtte fiskeørn observeres samtidig, enten i aktivt næringsøk eller sittende.

Litteratur

Henny, C.J. & Weigh, H.M. 1969. An endangered osprey population: estimates of mortality and production, *Auk* 86, 188-198.

McCarter, D. 1972. *Reproductive performance and population trends of Osprey at Flathead Lake, Montana*. M.S.Thesis, Humboldt State Univ., Calif.

Odsjö, T. & Sondell, J. 1976. Reproductive success in Ospreys *Pandion haliaetus* in southern and central Sweden, 1971-73. *Ornis Scand.* 7, 71-84.

Reese, J. 1977. Reproductive success of osprey in central Chesapeake Bay, *Auk* 94, 202-221

Sondell, J. 1970. Biocidstudier. *Verksamheten vid Kvismaren fågelstation 1969*, 24-28.

Nøkkeltall for fiskeørnbestanden ved Nordre Øyeren

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1986-91
Totalt antall reir	9	8	7	8	7	8	
Mislykket	0	0	0	3	1	0	
Flyvedyktige unger	16	13	14	11	11	15	80
Repro pr påbegynt	1,78	1,63	2,00	1,38	1,57	1,88	1,70
Repro pr vellykket	1,78	1,63	2,00	2,20	1,83	1,88	1,86

Repro pr påbegynt = snitt flyvedyktige unger pr påbegynt hekking

Repro pr vellykket = -----"----- pr vellykket hekking

FORSVARET TIL FELTS MOT BJØRNEN

av Paul Granberg.

Forsvaret planlegger et nytt, regionalt skyte- og øvingsområde for Østlandet. Området vil legge beslag på 1.500 km². av kommunene Åmot, Elverum, Trysil og Rendalen. Til sammenligning har Norge tiltenkt barskogvernet et areal på 250 km². Også skyte- og øvingsområdet består av barskogområder, dog med noen koller som så vidt rager over skoggrnsen lengst nord i området. Det er lagt ut tre alternativer for nedslagsfelt for skyte- og bombeøvelser for fly, raketter og tungt artilleri. Flere ganger i året blir det øvelser i terrenget for opp til 8000 mann om gangen, med stridsvogner, beltekjøretøyer, kanoner, fly og alt som hører med. Flyvåpnet skal disponere området 8 uker pr. år, for øving i lavtflyving ned til ca. 60 meter over bakken, samt skyte og bombe-trening. Puljer på tre - fire fly vil øve i området to ganger pr. dag, og under manøvre kan det bli flere fly. To av de skisserte nedslagsfeltene for skarpskyting og bombing, ligger helt sentralt i det som gjennom hele dette hundreåret har vært Hedmarks sikkeste bjørneområde.

Det finnes nedtegnelser som indikerer spor, sportegn og delvis bjørnemøter, så og si årlig tilbake til 1904. Siste bjørnefelling (tatt på gift) innen øvingsområdet var i 1908, men funn av minst 8 vinterhi fra årene før 1940 og frem til 1952, er klare bevis for at det har vandret bjørn i disse områder det meste av tiden. Undertegnede hadde selv sine første kontakter med bjørn innenfor det mest aktuelle nedslagsfelt, mot slutten av 1940-årene. I hele etterkrigstiden har området vært kjent som bjørneområde. Omkring 70 - 80% av alle bjørnehi som er funnet i Hedmark i etterkrigstiden, har ligget innenfor eller like inntil de planlagte nedslagsfelt.

Den senere tids bjørneforskning i Norge og Sverige, har vist at bjørnene vandrer over langt større områder enn før antatt. Det er også vist at de stadig vandrer frem og tilbake over grensen. Området er altså en grensebiotop for en sårbar eller truet dyreart, hvor Bernkonvensjonen stiller spesielle krav til samarbeid over grensen om vern også av biotopen. Spørsmålet er således av internasjonal interesse.

Innenfor og inn til det mest aktuelle nedslagsfeltet, ligger også Østlandets sikkeste gaupeområde. Som eneeste område i det sørlige Norge, har man her hatt regelmessig yngling. Senest sist sommer ble det fotografert gaupeunger innefor nedslagsfeltets påtenkte grenser.

I landsmålestokk skiller Hedmark seg ut som fylket med de fleste meldinger om ulv i etterkrigstiden. Selve øvingsområdet skiller seg kanskje ikke spe-

sielt ut, men det ligger sentralt også i ulvens leveområde gjennom denne tidsperioden.

Spesielt i de nordre deler av øvingsområdet, har det nesten årlig blitt registrert streif av jerv - i det minste tilbake til 1930-årene. Øvingsområdet rommer også hekkebiotoper for kongeørn og hubro.

I løpet av 1980-årene er det utført sporinger på alle de fire store rovdyrartene, innenfor det terrengavsnittet hvor det mest aktuelle nedslagsfeltet er planlagt. Antakelig er dette det siste området i Norge, hvor man med noe rimelighet kan forvente å treffe alle fire store rovdyrarter, og nettopp her - i den mest attraktive delen - vil man legge et nedslagsfelt for skarp-skyting med granater, bomber og raketter!

Ofte kan man undres over bruken av offentlige midler. Å kaste bort penger på planlegging av et prosjekt som til de grader kommer i konflikt med retningslinjene i både norsk lov og internasjonale konvensjoner, er et godt eksempel på det.

Viltloven slår fast at mangfoldet i vår fauna skal bevares. Stortingsmelding nr. 27 - 1991/92 (Rovdymeldingen) legger opp til at de store rovdyrartene skal bevares med kjerneområder der artene finnes i dag. Bernkonvensjonen forplikter til spesielt vern av truede arter og biotoper i grenseområder. Det er ikke tvil om at gjennomføring av en slik biotopdeleggelse vil vekke betydelig internasjonal oppsikt.

Under et folkemøte om saken i Åmot, oppfordret en tidligere ordfører forsvaret til å kutte ut denne planleggingen først som sist. Han gjorde oppmerksom på at dersom Stortinget vedtok en gjennomføring av prosjektet, var det ensbetydende med et nytt Alta-opplegg. Med den overveldende motstand som er tilkjennegitt fra både næringsliv og bygdefolk, og som sikkert vil gjøre seg gjeldende i både nasjonale og internasjonale natur- og miljøvern-kretser, er det liten grunn til å tvile på at så blir tilfelle. Og hvordan skal så politiet og forsvaret få rensket dette store og uoversiktlige skogområdet for demonstranter? Det kan bli vanskelig for forsvaret å få sprengt sine granater og bomber her, uten fare for menneskeliv!

Den lenge etterlengtede avspenning har vi nå fått. Selv med delte meninger om i hvilken grad vi skal kutte ned på beredskapen, skal det vektige grunner til for å ødelegge et så unikt naturområde - spesielt når vi har klart oss uten dette i mere truende situasjoner. Økonomi kan ikke unnskyldes inngrepet. Da har man i tilfelle glemt et viktig tall - nemlig områdets verdig, både nasjonalt og internasjonalt.

Det ser ut til at når forsvaret mister av syne muligheten av å få slåss med "den russiske bjørnen", så vender det seg blindt mot den norske!

"FANTES DET ULVER PÅ OR'NTLIG, BESTEFAR?"

I eventyrene møter unge-
ne bjørn og ulv, akkurat
som de møter tusser og
troll. Likevel vet de godt
forskjellen på rovdyr og
skrømt. Enn så lenge... For
er det ikke slik at vi stadig
fjerner oss fra
naturen, blir mer
fremmed i for-
hold til jorda vi
lever på - og dermed oss selv?

Og hvis det en dag faktisk ikke
er noen forskjell lenger? Da har
vi mistet noe uerstattelig, for oss
selv og kommende generasjoner,
for og alltid blitt en fattigere
nasjon.

ROVDYR ER INGEN SELVFØLGE

Perspektivet er skremmende når
en ser hvordan dyre- og plante-
arter utryddes. I Norge regnes
både bjørn, jerv og gaupe som
sårbare arter, mens ulven er direk-
te truet av utryddelse. Det er der-
for ingen selvfølge at vi i fram-
tiden vil finne disse artene i vår
fauna.

ULVEN I STØRST FARE!

Verst er situasjonen for ulven.
Ulvestammen består av bare et
fåttall individer i hele Skandina-
via. Det er svært usikkert om det
lar seg gjøre å sikre ulven som
art i Skandinavia, selv med de
strengeste vernetiltak.

HAR RØDHETTE LÆRT OSS ALT?

Mye kan tyde på at lærdommen
fra eventyrene har vondt for å slippe taket.

Men hvis slike holdning-
er skal ligge til grunn for
våre handlinger, ser det
mørkt ut for rovdyra. Og
innerst inne vet vi vel at
dyrene ikke kan tillegges
menneskelige karakter-
egenskaper. At de ikke er
slemme eller snille, men
følger sine naturlige instinkter for å overleve.

I Norge har vi satt oss som mål å redde
rovdyra. Da kan ikke utviklingen overlates til
tilfeldighetene. Eller for den saks skyld, til
Rødhetta!

TEORI OG PRAKSIS MÅ TREKKE SAMME VEI

Nettopp den mytebelastede og "slemme"
ulven setter oss for alvor på prøve. Hva
mener vi egentlig når vi går inn for å bevare
naturarven? Hvilke følger får det i praksis at
vi har vedtatt å frede rovdyra, og gjennom

settes i verk.
Hovedmålet
er å sikre leve-
dyktige bestan-
der av de store
rovdyra. Det vil si at de skal kunne leve, for-
plante seg og skaffe seg mat etter sine
naturlige forutsetninger - og at
bestandene er så store at de ikke
risikerer å gå til grunne.

Det vil si at de skal kunne leve, for-
plante seg og skaffe seg mat etter sine
naturlige forutsetninger - og at
bestandene er så store at de ikke
risikerer å gå til grunne.

OGSÅ ROVDYR TRENGER "ET STED Å VÆRE"

For å oppnå dette, må rovdyra
ha leveområder som er store
nok og oppfyller deres miljøkrav.
Det er derfor foreslått å opprette
bestemte *kjerneområder* der de
beste bestandene allerede finnes i
dag.

Her må vi være ekstra påpas-
selige, både med forvaltning av
artene og med å løse konflikter
som rovdyra skaper.

MINST MULIG KONFLIKT MED SAU OG TAMREIN

Rovdyra gjør skade, særlig ved
å drepe sau og tamrein. Derfor
er rovdyrforvaltning forbundet
med konflikter og problemer.
Desto viktigere er det å ha klare
retningslinjer.

Rovdyrskader på beitedyr er
alltid ille for den enkelte nær-
ingsutøver. Derfor understreker
stortingsmeldinga at skadene
skal erstattes og konfliktene skal
bli så små som mulig.

For å løse disse oppgavene,
må forvaltningen basere seg på vitenskepe-
lige fakta og best mulig kunnskap - ikke på
eventyr og forestillinger om snille og slem-
me dyr!

VIL DU VITE MER?

Vil du vite mer om forvaltning av rovdyr,
kjerneområder, erstatningsregler m v?
Ta kontakt med fylkesmannens miljøvern-
avdeling eller Direktoratet for naturforvaltning
i Trondheim.

lover og internasjonale avtaler forplikter
oss til å bevare alle dyre- og plantearter?

Spørsmål som krever klare, konkrete
svar dukker opp: Hvor skal dyrene leve,
hvordan skal de sikres, og hvor mye er vi
villig til å betale for å lykkes?

STORTINGET BESTEMMER

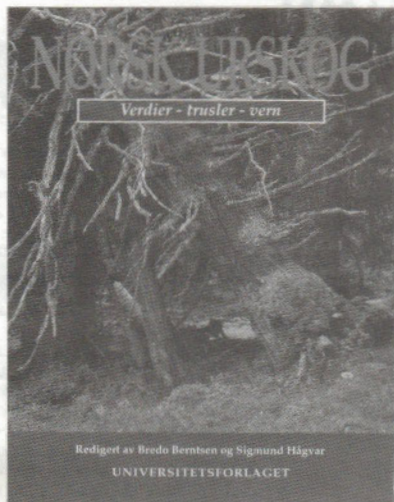
Med det første skal Stortinget behandle en
stortingsmelding om forvaltning av bjørn,
jerv, ulv og gaupe. Dette vil gi oss klarere
rammer for hvordan vi skal ta vare på rovd-
dyra våre, og hvilke konkrete tiltak som må

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING
Tungsløtta 2, 7005 Trondheim, Tlf 07/58 95 00, Fax 07/91 54 33

LITTERATUR:

NORSK URSKOG. Verdier - Trusler - Vern 1991. Redigert av Bredo Berntsen og Sigmund Hågvar. 159 sider. Universitetsforlaget, Oslo.

Berntsen og Sigmund Hågvar har hatt ansvaret for redigeringen. Disse står også ansvarlig for flertallet av fagartiklene.

NORSK URSKOG inneholder kapitler om de norske barskogens tilblivelse, om hva som karakteriserer urskog samt om variasjonsbredden i vår barskognatur. Urskogens og gammelskogens plante- og dyreliv er viet stor oppmerksomhet. Videre inneholder boka kapitler om skogbruket som trusselfaktor, vern av urskog i Norge og om urskogen sett med kunstnerøyne. Flere av landets beste naturfotografer har bidratt med billedmateriale. Boka er også rikt på annet illustrasjonsmateriale.

Norsk litteratur om de temaene som tas opp i denne boka er mangelfull, ihvertfall i en samlet framstilling. Boka vil således kunne bli en viktig kunnskapskilde. Fordi fagstoffet er skrevet og framstilt på en populær form, vil boka også kunne favne et bredt spekter av personer og miljøer med interesser i barskog.

Skal en bidra til å ta vare på natur må en bli glad i natur. NORSK URSKOG er en appetittvekker og et viktig bidrag i så måte. Når en blar i boka og ser på fotografiene rykker det glimtvis til i ryggmargen; dette fordi boka kan by på sterke innendørs naturoplevelser.

Rovdyr- og rovfuglinteresserte vil kunne finne mye interessant stoff i NORSK URSKOG. Boka belyser på en utmerket måte hvordan enkelte slike arter som må karakteriseres som truede, sårbare eller sjeldne er avhengig av større sammenhengende arealer av gammelskog/naturskog, eksempelvis hønschauk, kongeørn, bjørn og mår.

RAGNAR ØDEGAARD

VERVEKONKURRANSEN

I hefte nummer 2 i fjor lanserte vi en vervekonkurranse som skulle vare fram til 1. februar i år. Svært mange av medlemmene har vervet noen få nye, mens noen ildsjeler har vervet mange. Vi satte opp to førstepremier, den ene trukket ut ved loddrekning blant alle deltagere. Resultatene er som følger:

1. premie; "Drømmedag" med det svensk-norske bjørneprosjektet, bl.a. med peiling av radiomerket bjørn fra fly:

Ragnhild Eklid, Bø i Telemark

Asbjørn Solvang, Porsgrunn (trukket ut)

2. premie; et trykk av Viggo Rec:

Georg Bangjord, Jonsvatnet ved Trondheim

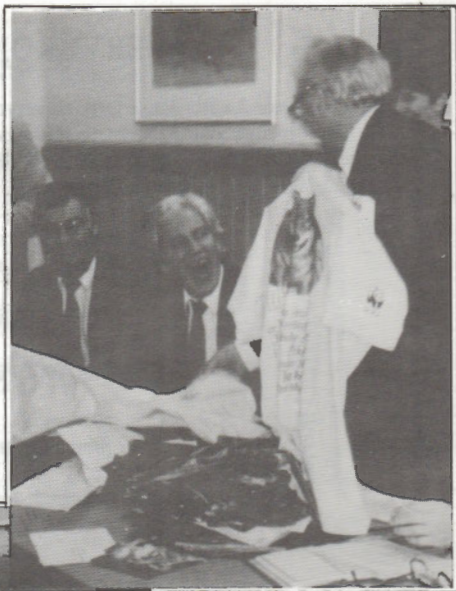
VI GRATULERER !

Redaktør Hilde Aaseth får hjelp av politibetjent John Stallvik ved Hamar politikammer til å trekke ut den heldige vinner. Foto: Jon Bekken.

Under en pressekonferanse 24/1-1992, der Stortingsmelding nr. 27/1991-92 (Rovdyrmeldingen) ble fremlagt, fikk miljøvernministeren overrakt et par T-trøyer fullpakkede med underskrevne "la ulven leve"-kort fra VVF.

(Foto: Våre Rovdyr.)

Arkivering av avisklipp.

For å få en så god oversikt som mulig over avisstoff vedr. rovdyr, oppfordres foreningens medlemmer igjen til å sende avisutklipp til vårt arkiv.

Endelig har vi fått - og noen er veldig flinke til å sende. - Tusen takk til disse!

NB! HUSK AVISENS NAVN, DATO OG ÅRSTALL.

Utklippene sendes til: **ASTRID HAAGENSEN, BERGABAKKEN 4, BREVIK, 1464 FAGERSTRAND.**

Flere bjørner i Ulvådalen

Det har ikke vært bare én, men flere bjørner i bestemmelsesområdet i Ulvådalen i nordøstre Eidsvågen i sommer. Trønder nasjonalparkleder, som er ansvarlig for området,

Har Mikkel Lohken

Rovdyrstatistikk og prosjektleder Per Wabohken forteller at det er enda en bjørn som ikke er registrert. Lang Urd, som er et område i kommunen Trysil og Eidsvågen. Her har full forordning fra sommeren 1991.

Det er såkalt ulvådal i tillegg til området på denne måten, og

og i området i første rekke, på høylandet og ut av bestemmelsesområdet i Ulvådalen. For denne bjørnen forlitt området, som det ikke er registrert bjørne.

— Dette mener jeg det er helt fint at bare én bjørn har vært registrert i Ulvådalen. Det er ikke ulvådal. De to bjørner er tatt i løpet av sommeren, og godt ut av bestemmelsesområdet. Det kan være en av de to bestemmelsesbjørner, som det ikke er registrert i Ulvådalen. Det er en bjørn som har vært i området.

— Det er registrert én bjørn i området Lohsen, Rypådal, Grevlingdalen og området Per Wabohken.

Wabohken.

Det bestemmelsesområdet i Ulvådalen, som Wabohken er det er registrert én bjørn i området Lohsen, Rypådal, Grevlingdalen og området Per Wabohken.

— Vi er spesielt interessert i meldinger om bjørner med unge, sier Per Wabohken.

Hamar Arbeiderblad 22/8-1990

— Rovdyrmeldingen gjør oss bekymret

GRUE:— Rovdyrmeldingen bekymrer oss. Hvordan skal saueneringen klare seg når vi ikke får skyte rovdyr som angriper sauevne våre? Vi i Grue Bonde- og Småbrukarlag tar sterkt avstand fra endringen av nødvergeparagrafen, sier Tore Skarpnord i småbrukerlaget.

Av Tove Nygård

Tore Skarpnord i Grue Bonde- og Småbrukarlag er meget bekymret over hvordan det skal gå med saueneringen i framtida, hvis forslaget om å endre nødvergeparagrafen blir vedtatt. Endringen betyr blant annet at det ikke blir tillatt å skyte rovdyr som angriper husdyrene.

— Målet er å få en levedyktig ulvestamme på 50 sauer på hver side av grensen på Finnskogen. Gjennom Bern-konvensjonen forplikter Norge og Sverige seg til en stamme på minst 50 dyr. Det er det samme som at saueneingen i Solør går oppløsning, sier Skarpnord, som mener vi ikke skal være så redd for å bryte konvensjonen på dette området.

100 ulver

— Totalfredning betyr at stammen kommer opp i mer enn 100 ulver før noe blir gjort. Dette er ikke bare en kamp mellom ulv og sau, men en kamp mellom hele befolkningen. Småbrukerlaget vil ha spredt bosetting og en levende finnskog.

Tore Skarpnord mener orienteringsløpere, lag og foreninger — alle som ferdes i skog og mark — bør engasjere seg i saken.

— Mange er interessert i benytte utmarka. Jeg tviler på at folk flest tenker over hva totalfredning av rovdyr betyr. Selv om det ikke har vært ulv på Finnskogen det siste året, er den ikke borte. Dessuten vil vi få en bjørnestamme også, sier Skarpnord, som mener forslaget om å flytte sauen til vestsida er dødfødt.

— Ulven kommer etter!

Søker hjelp

— Vi kommer til å henvende oss til stortingsrepresentanter og andre instanser som har påvirkningsmyndighet til å

— Forslaget om totalfredning av rovdyr betyr slutten for saueholdere i Solør, sier Tore Skarpnord i Grue Bonde- og Småbrukarlag.

støtte oss i denne saken, sier Tore Skarpnord. Han mener det blir umulig å holde sau hvis denne paragrafen skal tre i kraft.

— Det er deprimerende å finne kadavre som er herjet av rovdyr. Jeg har full forståelse for at folk tar saken i egne hender, så lenge loven presser saueholdere på denne måten.

Skarpnord understreker at totalfredning av rovdyr også vil få konsekvenser for resten av viltet i skogen.

GLÅMDALEN
18. FEBRUAR 1992

Ulv skutt i Jämtland?

Lokalradioen i Østersund meldte sent i går kveld at en ulv skal være ulovlig skutt i Jämtland. Det var i går kveld umulig å få bekrefte denne meldingen.

ØSTLENDINGEN
19.3.-92

ROVVILTMELDINGA

Den mye omtalte Stortingsmelding nr. 27 (1991-92) "Om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe" kan bestilles fra Akademika AS, Postboks 8134 Dep., 0033 Oslo. Trykksaken er på 54 sider og koster kr 27,50.

HUSK KONTINGENTEN !

Sammen med dette heftet finner du innbetalingskort for kontingent/abonnementsavgift 1992. Det vil si; de som allerede har betalt finner det ikke. Mange har også i år mangedoblet kontingenten i form av støttegaver. Vi takker hjerteligst !

ULVESEMINAR I USA

Foreningen har mottatt informasjon fra WOLF PARK i Indiana. De arrangerer denne sesongen tre seminarer med ulvens atferd som hovedtema. Også mange andre temaer, som bruk av gjeterhund og naturfotografering inngår. Startdatoer er 8. mai, 7. august og 9. oktober. Varighet er seks dager, og kursavgift er 350 dollar. Interesserte kan skrive til foreningen for flere opplysninger.

Nytt om jervens utvikling...

Pest eller Kolera

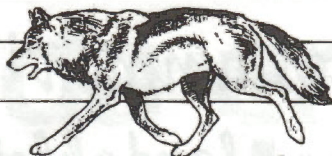
"Vi er lei av å fore jerven med saueene våre... Nå tar vi snart saken — og geværet — i egne hender. Dette er verre enn GATT og EØS tilsammen". (Bønder fra Lesja til Dagbladet) Altså uansett om vi klarer å holde oss unna GATT og EØS,

så sitte vi igjen med jerven, som ifølge forfatteren av boka Rovdyrplager Ola K. Viko ikke en gang tilhører Vår Herres skaperverk. På spørsmål om ikke Gud også har skapt jerven, svarer Viko: "Jau, men ikkje med så lange tenner. Det er noe som har utvikla seg etterkvart". Vi skjønner godt at jerven trives best i ensomhet etter dette, og kan ikke forstå at ikke bøndene i Lesja er like mye tjent med erstatning fra Naturskadefondet som å selge fårekjøtt som ingen vil ha til dumpingpriser.

NY TID, 14. FEBRUAR 1992

Fra historien

Bjørn tek for seg av saueflokkane.

Leikanger, 16. juni.

Bjørnen som ein nyleg sdg i Frønningen i Sogn hev no byrja ta til seg av saueflokkane. I vika som gjekk tok han tvo sauer og eit lamb frå Andreas Lyngset. Sauene låg i nærleiken av utgarden um natti, og spor etter bjørnen fortalde at han hev jaga sauene kring 200 m. fyrr han nådde dei. Både sauene og lambet som var drepne, låg nær kvarandre. Den eine sauen var mest uppeten, det låg berre nokre få restar. Den andre var det ikkje eta so mykje av, berre det bjørnen lika best, hjarta og lungor.

Folk i bygd trur no at det er meir enn ein bjørn og meinar det er tvo vakene og ein unge. Dette grunningjev dei med at rispi på det drepne lambet sdg ikkje ut til å vera gjorda av ein vakene bjørn. Likeeins tykkjer dei det er underleg at alle dei drepne beisti låg so i lag. Dersom det var ein bjørn som drap, skulde ein tru at den eine sauen fekk springa eit stykke til når bjørnen slo ned den andre. Folk på staden er som ventande kann vera, sterkt uppskaka yver denne tilburden, og dei ottaast enno meire valdsverk av bjørnen no sidan han har fått blod på tann.

BERGENS TIDENDE 16. JUNI 1942

Bjørn!

Drammen, 17. juli.

Et feriebrev til Buskerud Blad forteller at en bjørn forleden ble iaktatt ved Storefjell Hotell i nærheten av Tisleia, mellom Valdres og Hallingdal. Lensmannen har vært på jakt etter dyret med gevær, men har foreløpig bare sett spor etter den.

FRITT FOLK, OSLO 18. JULI 1942

Bjørn i Sogn.

Ein mann møtte bamsen i Frønningmarki, men han gjekk ikkje til åtak.

Privat for »Bergens Tidende».

Leikanger, 5. juni.

No ein dag møtte ein mann i Frønningen ein bjørn uppe i skogen. Mannen kom gåande over skogen til Indre Frønningen då bjørnen kom labbands mot han. Det var ikkje meir enn 50 meter millom dei, men bjørnen tok det roleg lei. Han tok ikkje tilsprang, men rusla rolig av vegen, medan mannen gjekk framum. Seinare høyrde han bjørnen murra og brølte. Dei hev funne far etter bjørnen fleire stader i skogen, so det ser ut til at han hev halde seg der ei tid.

Frønningen ligg på neset som stikk ut der Aurlandsfjorden skjær av frå Sognefjorden. Her er mykje skog, so det er vel truleg at bjørnen kann lika seg der, men det er lengje sidan ein høyrde um bjørn på dei kantar. Rett nok vart det i fjor sagt at det hadde vore bjørn i Undredal, der han hadde jaga nokre geitbukkar og toke eit par av dei, men sidan høyrde ein ikkje meir til han. For et par år sidan merkte dei det var bjørn i Aurland, då ein hest hadde vorte heilt vitskremd uppe i skogen so han braut både gardar og grindar og gjorde mykje skade. I Lørdalsfjelli derimot hev det oftare vore sagt at dei sdg bjørn, men det ligg nærare til Austlandet, so han hev kortare veg. Elles er det sjeldsynt at bjørnen syner seg i Sogn.

BERGENS TIDENDE 5. JUNI 1942

Bjørnestammen i Vassfaret fordoblet.

Men bamsen er fredelig av seg.

(TNB). For noen år tilbake så det ut til at bjørnen skulde bli fullstendig utryddet i det sørlige Norge, og det skyldes først og fremst forfatteren Mikkel Fønhus at det ble organisert en privat bjørnefredning i Vassfaret og de tilstøtende områder. Her har bamsen no hatt et fredet sted, og bjørnestammen har tatt seg betydelig opp. En av de gamle bjørnejegere i Hedalen mente for 3 år siden at det da var ca. 20 bjørner i Vassfaret og fjellene omkring. No er antallet kanskje fordoblet, og det er tydelig at bjørnen også søker utover til andre områder.

Bjørnen er meget var, og det er bare et fåtall skogsfolk som har møtt skogens konge. Men i år har den vist seg forholdsvis ofte, — det er ikke mindre enn 4 tilfelle hvor folk har stått ansikt til ansikt med bamsen enten i Vassfaret eller Adalsfjellene. Men bjørnen er aldri aggressiv overfor folk — den tar til

bens så fort som den «lukter kristenmanns blod».

De aller fleste av den store bjørnestamme har sikkert aldri smakt kjøtt — men vi vet at det vanke en slagbjørn iblant. Det er også kanskje bare én — men for to år siden foranstaltet den et blodbad på 8 sauer ved Mansætra i Hedalen, og i fjor høst rev den i hjel er par sauer på Hedalsfjellet.

No melder Ringerikes Blad at en tror at den samme slagbjørn også er på ferde i år. For kort tid siden ble det borte en sau fra en flokk som gikk like ovenfor Aurdalssætra i Vassfaret. Tross iherdig leting har det ikke vært mulig å finne spor etter sauen.

Riksjegermester Holm opplyser at bjørnen er totalfredet, men fredningen gjelder ikke slagbjørn, som kan felles på fersk gjerning hvis den har gjort skade på sauer eller andre husdyr.

FYLKET, MOLDE
14. SEPTEMBER 1942

Bjørnen er et rovdyr.

Det bør bli slutt på fredninga no — iallfall inntil videre.

Det må bli slutt med skrytinga av «skogens konge» i Vassfaret. At den har formeret seg til 40 er til skade for bygda. I slike tider

som no trenges sauen til mat og klær. Fredninga bør derfor oppheves straks.

— Ingen kan vite hvem som er «slagbjørn» av de 40; når det, som i sommer er blitt borte sau for så mange bønder. Og hvem kan tulle med slikt som å søke erstatning av de private garantister, når man mister en sau, som man ikke engang finner igjen et bein av.

Sør-aurdol.

Bjørn i fjellet vesten- for Tisleia.

Feriegjestene på Storefjell hadde sist mandag en sensasjon utenom det vanlige. En bjørn var observert på høgdeplatået mellom Storefjelltoppen og Auenhaugen (opp for Glomsrud ved Tisleia). Det ble oppdaget på den måten at i en bøling var det fire kuer som ikke vendte heim om kvelden. Eieren som dro ut for å leite, så dem stå samlet inne på myrene, og 50—100 m i nærheten stod dyret. Selv i kikkert var det riktignok ikke mulig å bestemme hva slags dyr det var, men kuene ble ihvertfall stående på samme flekken natten over. Tirsdag form. kom lensmannen i Gol oppover med skytevåpen. Da var imidlertid kuene på heimvegen og «dyret» forsvunnet i en annen retning.

Lensmannen uttalte at det var utvilsomt at det var bjørnespor de hadde sett. Det er «år og dag» siden bjørn er observert i disse trakter.

VALDRES, FAGERNES 24. JULI 1942

Bjørnen mistenkes for sauemord.

Gjæver

Drammen, 23. september.

Ved en seter i Flå i Hallingdal fant man forleden 5 ihjelrevne sauer, og alt tyder ifølge Buskerud Blad på at en slagbjørn har vært på ferde. I et tre like ved der hvor sauene ble funnet, så man merker etter bjørneklør, og man kunde se at bjørnen hadde skildd utfor et berg med en sau i labbene.

FRITT FOLK, OSLO, 24. SEPTEMBER 1942

Gutten møtte en bjørn, og kom vett- skremt heim.

Brandbu, 19. september.

Det bekrefter seg at det er bjørn på Hadelands vestsås. En smågutt fra Bjønøra som var dratt på bærplukking til traktene omkring Bjønøvatnet, kom løpende vettskremt heim igjen og fortalte at han hadde sett bjørn ved vatnet. Han drev og plukket tyttebær som best da han hørte det knaket og braket i skogen, og litt etter fikk han se en stor og en mindre bjørn rusle ned mot vatnet. Dyrene ble ikke var ham, og han tok spennet sitt og løp heim så fort han bare kunde. Gutten bedyrer at det var en bjørn, og det er utelukket at fantasien har spilt ham et puss eller at han i bevisstheten om at det hadde vært sett bjørn på åsen har forvekslet mer fredelige dyr med binne og unge.

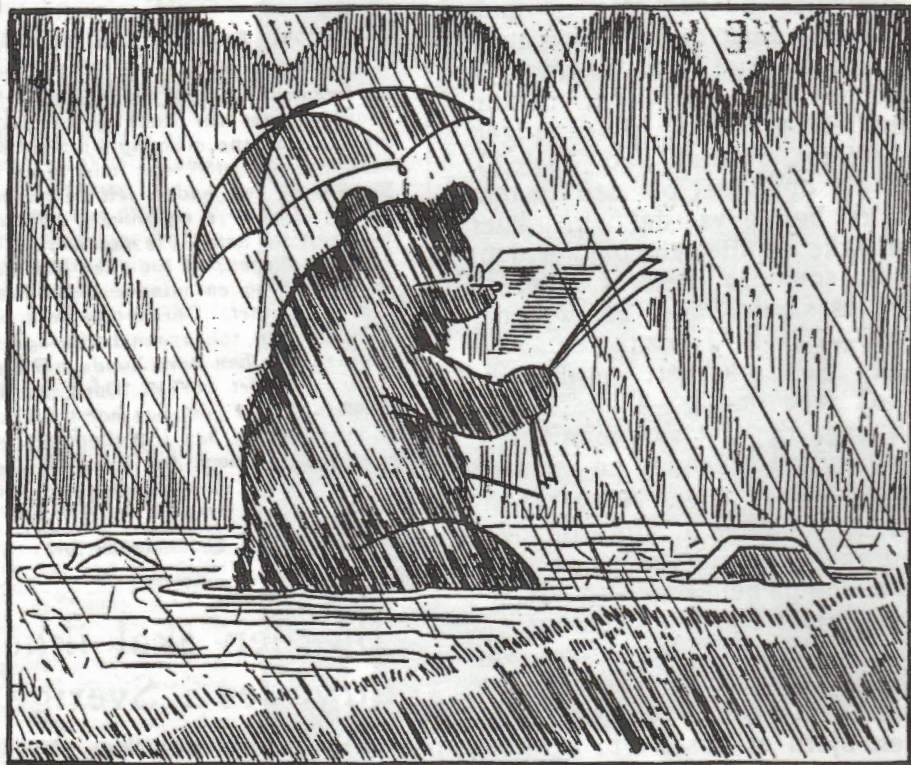
FRITT FOLK, OSLO, 21. SEPTEMBER 1942

Bjørnen skal ikke utryddes i Sverige.

(PT.) Bjørnen skal ikke utryddes i Sverige, foreslår en komite som har hatt spørsmålet til utredning, og skal bare skytes i den utstrekning den har gjort skade på husdyr. Samtidig foreslås det en bestemt jakttid på bjørn nemlig fra 1. mai til 15. juni. Etter oppgaver som er innkommet menes Sverige å ha 294 bjørner. Jakttiden på gaupe foreslås atskillig lenger, idet denne har gjort større skader.

NATIONEN 31. DESEMBER 1942

Fredrik
Av „Nationen“ om 100 år.

Tirsdag, 16. juni 2042.

En vaskepjørn.

Pjørnen i Vassfaret uttaler at han sitter vått nåkk åm tet ikke i tite åk utite skal skrives åm tet i platene.

NATIONEN 16. JUNI 1942

Uddrag af Norges Jagt- og Fredningslovgivning

rettet til 1 Juni 1898.

Ved *Harald Wergeland*. Eftertryk forbydes.

Bæver er fredet fra 1 November til 1 August, hele Aaret i Søndre Bergenhus Amt (til 1904), i Nedenes Amt (til 1905).

Ren er fredet fra 16 September til 16 August. *Aarskalv* maa ikke dræbes. Fra denne Lov dispenseres ikke. I Troidheimen (i Romsdals og Søndre Trondhjems Amter) er Ren fredet hele Aaret (til 1907).

De ordinære Fredningstider for de øvrige Vildtsorter findes angivne i omstaaende Tabels første Linje. Resten af Tabellen indeholder Specialbestemmelserne. Begyndelsesdatoerne regnes inklusive og Slutningsdatoerne eksklusive Fredningstiden. Hvor Rummene staaar aabne, er Fredningstiden den ordinære.

Elg maa ikke fanges i Grav. Løssluppen, *paa Drevet halsende*, Hund (der følger Spor under Los ligesom en Harehund) maa ikke bruges paa Elgjagt i Smaalenenes Amt, i Hedemarkens Amt (til 1901), i Flaa Herred (til 1899) og i Nordre Trondhjems Amt (til 1900). *Løs Hund* er forbudt i Søndre Trondhjems Amt (til 1904). *Elgko* er fredet i Leksvikens, Mosvikens og Værrans Herreder. *Elgkalv* er fredet i Jarlsberg og Larviks Amt (til 1902), i Vaage, Nordre og Søndre Frons Herreder (til 1899), i Nordre Trondhjems Amt (til 1900), — i Søndre Trondhjems Amt (til 1904), i Nedenes og Bratsbergs Amter og i Røsros Herred. *Elgkjød* kan sælges de fem første Dage af de resp. Fredningstider.

Hjort maa ikke fanges i Grav eller Gildre, ei heller anfaldes eller dræbes, naar den træffes svømmende. *Hjortkalv* maa ikke fældes, *Hunhjort* kun, hvis den gjør Skade paa Have, Ager, Eng eller plantede Træer (to Gaarde i Gloppen undtagne). *Hjortekjød* kan sælges de fem første Dage af de resp. Fredningstider.

Snare, Gildre osv. til Fangst af *Fugl (Rype undtagen)*, er forbudt fra 15 Marts til 15 September, — men hele Aaret i Tromsø Amt (til 1906), i Stavanger Amt, i Bratsbergs Amt (til 1899), i Kristians Amt (til 1901), i Hevne Herred (til 1902), — til 15 Oktober i Nedenes og Lister og Mandals Amter, — til 1 November i Jarlsberg og Larviks Amt. *Lygte, Fakkell, Sonne* etc. er forbudt i Nedenes og Bratsbergs Amter (til 1899). *Haav* m. m. er forbudt i 5 Herreder i Romsdals Amt.

Snare, Gildre osv. til Fangst af *Fugl (Rype indbefattet)* er i Nordre Trondhjems Amt forbudt fra 15 Marts til 15 Oktober, — i Søndre Bergenhus Amt fra 15 Marts til 1 November, — men hele Aaret i Smaalenenes Amt (til 1902), i Akershus Amt, i Trondhjems Bymark, i Hitterens og Fillans Herreder (til 1901), i Stadsbygdens Herred (til 1903), i Lensviken, Ingdalen og Gjeitestranden (til 1903), i halve Buskeruds Amt (til 1901), (dog kan Ryper snares i Sigdal fra 1 November), i Biri m. fl. Herreder (til 1901), paa Skarsø og Lersundss (til 1905), i Eidskogens og Stange Herreder (til 1899). Aarfugl og Ryper er fredede (til 1898) i Tusterens Herred fra 1 Februar til 1 Januar (Jagt for staaende Hund i Høifjeldet undtagen). — *Metaltraadmarer* er forbudt i Jarlsberg og Larviks Amt. *Rypegarn* er forbudt i Tromsø Amt. *Haav* m. m. er forbudt i Kristians Amt, i Frørens Herred (til 1902) samt paa Skarsø og Lersundss.

Snare, Gildre osv. til Fangst af *Hare* er forbudt i Nordre Trondhjems Amt fra 15 Marts til 15 Oktober, — hele Aaret i Smaalenenes Amt (til 1902), i Akershus Amt, i halve Buskeruds Amt (til 1901), i Trondhjems Bymark, i Lensviken, Ingdalen og Gjeitestranden (til 1903)

i Totens m. fl. Herreder (til 1901), i Eidskogens og Stange Herreder (til 1899). *Snare og Trampsaks* er forbudt i Hedemarkens, Solørs, Vinger og Odalens Fogderier samt Elverums Herred. *Trampsaks* er forbudt i Kristians Amt. — *Metaltraadsmarer* i Jarlsberg og Larviks Amt.

Laks og Sjørret er som Regel fredet i Sjøen fra 26 August til 16 April, i Lakselve til 1 Mai; dog er Stangfiske tilladt til 15 September. Andet Redskab end Krog maa ikke bruges fra Lørdag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6. Om *Krogrødsakaber udenfor Lakselve* se N. J. & F. F. Tidsskrift 1898.

Rovdyrpræmier. Ordinært betales: Kr. 20 for *Bjørn, Ulv, Jerv* og *Gaupe*, Kr. 4 for *begge Arter Ræv*, samt Kr. 2 for *Ørn, Hønschøg* og disses fjærklædte Unger. — Ved Siden heraf gjælder endel Ændringer.

Selvskud, Bjørnesaks og Bjørnestok maa ikke anvendes uden Herredsstyrelsens af Kongen stadfæstede Tilladelse. *Gift* maa ikke udlægges uden Grundeiers, Brugers og Havneberettigedes Samtykke. *Hund*, der paa egen Haand jager *Vildt*, kan *optages*.

Grundeieren er paa *hele* sin Eiendom *eneberettiget* til Jagt med *Hund* (undtagen efter Bjørn og Ulv), til Jagt paa *Elg, Hjort* og *Bæver* (en Elg, en Bæver og to Kronhjorter paa hver særskilt matrikuleret Eiendom) samt til at *gildre*.

I Hjemmemarken (Havnehage og Hjemskog indbefattet) er Grundeieren *eneberettiget* ogsaa til Jagt *uden Hund* efter de fredede Vildtsorter.

Den frie Jagt maa altsaa paa anden Mands Eiendom foregaa *uden Hund* og — forsaavidt den gjælder de fredede Vildtsorter — alene i *Udmarken*.

Bjørn i Hi er forbeholdt Grundeieren, naar han lyser det til Thinge. Ligesaa *Sæl paa Skjær*.

Paa fredet og fredlyst *Æg- eller Dunvær* maa Ingen fra 1 April til 15 August *løse Skud* uden Eierens Tilladelse. I nærmere Afstand end $1\frac{1}{2}$ Km. fra saadant Vær maa *Edderfugl* ikke fanges eller dræbes (kfr. Lov $\frac{3}{8}$ 1860).

Reiser man Dyr paa lovlig Grund, kan man forfølge og fælde det hvor som helst, men Bevisbyrden paahviler isaafald Jægeren.

I Almennig er Jagten *saavel med som uden Hund* (undtagen efter Elg, Hjort og Bæver) samt Retten til at *gildre* fri for enhver *norsk Undersaat*.

Udlænding, der vil drive Jagt i *Stats- eller Bygdealmennig* eller paa *Højsfeld*, som ikke er i privat Eie, maa dertil hos en af Landets Fogder løse en Bevilling, der for Tiden koster 200 Kroner. Den gjælder for Jagttiden i det Aar, den løses, og for Jagt paa alt Slags Vildt, undtagen Elg, Hjort og Bæver. Til Jagt paa *privat Mark* — selv saadan Jagt, som er fri for Landets Undersaat, — maa han derimod erhverve Eierens Tilladelse.

Indførsel af Hunde er forbudt (dog ikke fra Sverige og Danmark, naar de ledsages af Attester fra vedkommende Lands Politi om, at de har været der mindst 6 Maaneder, og fra autoriseret Dyrlæge om, at de ikke antages at overføre smitsom Sygdom). Svenske Reneieres Hunde, som under Renvogtning paa Gjennemgang fra Sverige passerer Finland, rammes ikke af Forbudet.

Fældede Rovdyr og Rovfugle samt Elgsdyr, Vildren og Hjorte.

Aar.	Bjørne.	Ulve.	Gauper.	Jerve.	Ræve.	Ørne.	Hønshege.	Elgsdyr.	Vildren.	Hjorte.
1876	159	68	151	51	458	1170	4633	—	—	—
1877	176	50	166	116	523	776	2428	—	—	—
1878	184	31	110	147	615	838	3164	—	—	—
1879	117	61	127	93	1)1567	980	3295	—	—	—
1880	152	29	50	45	10584	1200	4339	—	—	—
1881	85	20	85	63	13383	894	3190	—	—	—
1882	101	26	55	75	7933	707	3248	—	—	—
1883	85	32	84	39	5509	1304	4126	—	—	—
1884	98	65	81	49	7851	955	4255	—	—	—
1885	126	18	130	92	11718	1017	3370	—	—	—
1886	114	37	68	40	5618	950	5101	—	—	—
1887	97	15	77	51	6512	989	4748	—	—	—
1888	76	35	93	54	9116	1040	4467	—	—	—
1889	62	11	64	25	8529	747	4473	862	471	—
1890	61	30	49	47	6016	739	4339	1142	655	—
1891	77	53	50	42	8461	1063	5583	1051	469	—
1892	63	72	69	37	10758	828	3954	1310	666	213
1893	72	50	56	40	11400	969	4846	1248	696	143
1894	57	37	44	46	8646	1081	4727	1262	760	84
1895	44	61	80	50	10362	854	4486	975	865	146
1896	44	90	30	64	13605	770	3999	991	942	138

1) I 1879 blev Ræv optaget blandt de Rovdyr, for hvilke Præmie udbetales; tidligere var dette kun Tilfældet i enkelte Amter.

Proviantliste for Jægere og Fiskere.

Forbrug pr. Dag af en Mand.

	Gram		Gram
Kaffe	60	Splitterter	30
Sukker (Top- og The-Sukker)	120	Sultanablonner	50
The	5	Brød (samt Skonrokker, Kjeks, Knækkebrød)	500
Skinke (til Frokost)	90	Poteter	700
Smør	120		

Krydderier, Edike, Bordsalt, Hermetik, Kjødextrakt, Flesk, Æg, Ost, Hvedemel, friske og tørrede Grønsager, Øl, Vin, Røgtobak (30 Gram).
(Lys, Sæbe, Toiletsager, Skosmørelse, Fyrstikker.)

Til en Hund beregnes $\frac{1}{2}$ Kilo Hundekjeks (dog cakes).

SALGSARTIKLER

T-skjorte, hvit med foreningens logo på brystet, størrelse S-M-L-XL-XXL
inkl. porto og emballasje

kr 95,-

Klebmerker "Vern ulven i Norge", trekantet (sidekant 16 cm) eller
rektangulært (30 x 6,5 cm), for montering på innsida av f.eks.
bilvindu pr. stk.
+ porto og emb. pr. sending

kr 20,-

kr 5,-

Hefter av "VÅRE ROVDYR". Vi har fortsatt alle hefter årgang 1 til 5
på lager. Nr. 1 1989 foreligger riktignok bare som fotostatkopi.
Pris fritt tilsendt

1 - 3 hefter, pr. hefte
pr. årgang (4 hefter)

kr 20,-

kr 75,-

Bestill ved forhåndsbetaling ! Bank- eller postgironr. og adresse finner du foran i heftet.

**«Ååå... Jeg ser grusomme ting...
Du kommer til å bli spist, ja spist...»**

Lokalkontakter

(i tillegg til styret)

Vest-Finnmark

Tom Eirik Ness
Øytun Folkehøgskole
9500 Alta
p 084-35686

Nord-/Midt-Troms

Hans Prestbakmo
Trollbakken 6
9220 Moen
p/j 089-31324

Nordland

Øst-Finnmark

Hans Dransfeld
9930 Neiden
p 085-96307

Sør-Troms

Ole Halvorsen
Straumen
9410 Borkenes
p 082-92492

Nord-Trøndelag

Ottadalen

Per Bådshaug
Boks 155, 2686 Lom
p 062-11418

Land

Geir Heitomt
Rute 527
2870 Dokka
p 061-11320

Eidsvoll/Hurdal/

Nannestad
Hallgeir B. Skjelstad
2090 Hurdal
p 06-989041

Buskerud

Ulf Myrvold
Ramberg landpost
3600 Kongsberg
p 03-762482

Øvre Telemark

Ragnhild Eklid
G 13
Folkestad studentheim
3800 Bø i Telemark

Nedre Telemark

Asbjørn Solvang
Greg. Dagsonsgt. 210A
3900 Porsgrunn
p 03-501702
mob 094-71407

Aust-Agder

Arne Flor
Cunнар Knudsens v. 36
4815 Saltred
p 041-31695

Trollheimen

Horten Ree
7332 Løkken
p 074-96391

Røros

Tom Johansen
Skjvedalen
7460 Røros
p 074-13835

Nord-Østerdal

Hans J. Engan
2500 Tynset
p 064-80440

Elverum

Burny Iveraen
Nordborgvn. 7
2400 Elverum
p 064-13851
j 064-11800

Kongsvinger

Ole-Johnny Myrvold
Soleiebakken 62
2200 Kongsvinger
p 066-14036

Nedre Romerike

Nils Ivar Vestby
Jernbaneveien 12
1920 Sørumsand

Maridalen/Hole/Ringerike

Viggo Ree
Pamperudbakken
3506 Røyse
p 067-37715
Maridalen: 02-426570

Aurskog-Holand

Svein Evensen
Lille Husebyvei 9
0379 Oslo
p/j 02-520568

Vestfold

Helge Schjerve
Parkveien 11
3190 Horten
p 03-730965

Valdres

Svein Serii
Vestringsbygda
2910 Aurdal
p 063-64513

Sogn og Fjordane

Roar Solheim
5843 Slinde
p/j 036-79367
mob 094-25188

Hordaland

Rune Olav Vetås
Køletibøtn 54
5030 Landås
p 05-270493

Rogaland

Svein Efteland
Boks 190
4060 Kleppe
p 02-483347
j 02-421107

Vest-Agder

Eivind Mauland
4653 Hægeland
j 042-22265

Returadresse:

Foreningen Våre Rovdyr Postboks 17, 2420 Trysil